

Tallinna Keskraamatukogu Teated

Tellimise hind:
75 senti aastas. Üksik
number 20 senti.

Ilmub 4—6 korda aastas
1—2 trükipoogna suuruses.
III aastakäik

Kuulutuste hinnad:
 $\frac{1}{2}$ lk. Kr. 20:—, $\frac{1}{2}$ lk.
Kr. 10:—, $\frac{1}{4}$ lk. Kr. 5:—.

Toimetus ja talitus: Tallinna Keskraamatukogu, Vabaduse puiestee 4.

Nr. 4

Juuni

1932

Keskraamatukogu maateaduslik ja reisikirjandus.

Tavaliselt möeldakse maateaduse all teadust, mille ülesandeks on vaadelda ja piiritleda maakera pinnal esinevaid ja toimivaid nähteid. Selgitades nende nähtelevimust, tuleb valgustada nende geograafil. tegurite vastastikke suhteid ja koosesinemist ning ühislevimise põhjusi ja tekkimist.

Kui asuda maakera vaatlusele eri-vaatekohalt, nagu zooloog, botaanik, geoloog j.n.e., siis liigestamme kogu maadeteadusliku hoone üksikuks erigeograafiateks, nagu taime-, looma-, kultuuri-, majanduse- jne. geograafia. Seni on maadeteaduslik uuringmine ja maade kirjeldus käinud eelnimet. rada: on koostatud ülevaateid üksikute maade eri-geograafiaist ja neid liidetud kokku.

Niisugust maadeteadust esindab vana tuntud N. Sieversi „Allgemeine Landeskunde“. Iga manner käsitatakse järgmiselt: uurimislugu, pinnaehitus, kliima, taimestik, loomastik, rahvastik, riigid ja asumaad, liiklemine. Käesoleva sajandi alul on maadeteadus samasugune kõikide asjade ja teaduste käsitelu maailma ulatuses. Niisugused teosed jatkavad oma olemasolu praegugi üksikuid riike käsitavate teoste näol, kus kirjeldatakse peale eelnimet. looduslike nähtete veel põhjalikumalt rahvastikulisi nähteid, ajalugu, riigikorda ja administratsiooni, majanduslikku elu (pöllundustest kuni panganduseni), materjaalset ja vaimlist kultuuri j.n.e. Niisuguste teoste eeskujuks on H. Haltenbergeri „Landeskunde von Eesti“ (5. 7943) ja sarnaseist töist keskraamatukogu tea-

duslik kirjandus erimaade kohta peamiselt koostubki (90%).

Lugeja veendub, et niisugused tööd, mida tavaliselt nimetatakse maadeteaduslikeks, annavad küll palju teadmisi ja nad on head igasugu andmete hankimiseks, kuid selget ja elavat kuutelma inimümbreusest, matkajat haaravast maastikust saab vaid piltide järgi. Päevikud, reisimuljete ja -vaatluste kunstipärased kokkuvõtted, n. n. üldmuljed, poeetilised ümbrusekirjeldised — lühidalt kõik see, mis paigutatud reisikirjanduse nimetuse alla — ongi parim allikas maailma olulisemaks tundmiseks.

Ometi pole ei üksikud looduslikud nähted, mis loodusümburst moodustavad — ei taimkate, ei loomastik, ei pinnaehitus, ei kliima, — üksikult ja omadette mõjutanud inimkeha, vaimu ja vaimuväljendisi kultuuris, vaid kogu ümbruse tervik, eestkätt tema nähtav osa — maastik. See maastiku väärtsuse äratundmine avaldub maadeteaduslikus kirjanduses esialgu selles, et endisele käsitelule lisatakse juure maastikuline liigestis ja maastike kuiv kirjeldis. Pealegi on mõiste „maastik“ mitmeil õpetlasil ja kirjanikel erinev ja ühtlase maastikulise omapärraga alade (paigaste) eraldamiseks pole kindlat metoodi.

On arusaadav, et sarnastes oludes maastikuline vaatluslaad peab olema väga eripärase. Seda näeb A. Phillipsoni „Europa's“ (7. 3343), W. Sieversi uuemas, 1930. a. ilm., W. Geisleri poolt ümbertöötatud väljaandes „Australien

und Ozeanien" (L. 7. 143), W. Gerbingi populaarses koguteoses „Das Erdbild der Gegenwart" (L. 7. 162 — I ja II) ja isegi väga moodsas teaduslikus käsi-raamatus „Handbuch der geographischen Wissenschaft", millest juba ilmunud ja keskraamatukogus olemas: „Australien und Ozeanien in Natur, Kultur und Wirtschaft" (L. 7. 205-II) ja „Süd-Amerika in Natur, Kultur und Wirtschaft" (L. 7. 205-III). Ka E. v. Seidlitzi maadeteadusliku käsi-raamatu suurepärane 100-a. juubeli väljaanne (1931. a.) esindab oluliselt vanemat voolu (L. 7. 299 — I, II, III).

Maailmasõjaga on tulnud pöörang maadeteadussegi. On juba varemalt hakatud otsima (E. Banse) värskendust ja leitud maadeteaduse õige ülesande

peituvat maastiku uurimises. Maastik on nüüd samasuguseks maadeteadusliku uurimise objektiks nagu taim on taime-teadusele, loom — loomateadusele.

Nähted, mida moodne maadeteadus võtab vaadelda, pole ammugi ükspuha millised, vaid nad on valitud selle väär-tuse kohaselt, mis neil on kas ümbruse nähtava pildi (maastiku) kujundamisel või inimhinge mõjutamisel. Hettner, Passarge, Granö on esimese laagri, Banse, Junghousband — viimase laagri mehi. Neist vaid J. G. Granö on täpsalt määranud maastiku möiste ja annud maastikulise uurimise viisi, luues uue geograafilise kooli Eestis ja Soomes, n. n. „puhta maadeteaduse" (vt. Acta Geographica 2 : J. G. Granö. Reine Geographie. 1929. — L. 7. 204-II).

Üldine maateaduslik kirjandus. Abiraamatud.

Maadeteaduse ülesandeist ja uuri-mise metodeist, ühtlasi maadeteaduse arengloost on kirjutatud A. Paevskij töös „География как наука и учебный предмет" (2. 4372) ja A. Phillipsoni „Grundzüge der allgemeinen Geographie" (7. 2183). Moodsaid vaateid geo-graafia olemuse kohta levitavad J. Granö artiklid ajakirjas „Looduses" (Maastikuteaduse ülesanded ja maastiku vormide süsteem, „Loodus" 1924. — 5. 1203; ümbrus maateaduse uurimise esemena — seals.; Eesti maastikulised üksused, „Loodus" 1922. — 5. 1203) ja põhjalikumalt „Reine Geographie" (L. 7. 204-II). Evald Banse selgitab oma vaateid teose „Landschaft und Seele" kaudu (L. 7. 74). Viimane töö sisaldb mahlaka ülevaate geograafia ja geo-graafilise kirjanduse kohta ja ka tabavalt värsked näited ja eeskujusid geo-graafil. alade kirjeldamise kohta.

Kuna teaduslike ja isegi populaar-teaduslike teoste lugemiseks on vajalik teatav ettevalmistus, siis soovitame seks J. Rumma „Üldist maateadust" (7. 9982). Kuid on tarvis tutvuda ka saksakeelsete vastavate teostega, milliseist mainime W. Ule „Grundriss der allgemeinen Erdkunde" (5. 1713) ja S. Passarge „Die Grundlagen der Landschaftskunde" (5. 2513 — I, II ja III).

Suur populaarne teos — Fr. Ratzel „Die Erde und das Leben" (7. 3353 — I ja II) — sisaldb palju häid näited mitmesuguste loodusnähete kohta. Kuid teoreetiline osa on vananenud. — A.

Kirchoff, „Die geophysischen Erschei-nungen" (5. 12713). Viimane töö eriti sobib moodsale maadeteadusele, mille ülesanne on ju maastikulise pildi selgitamine, hinnates ümbruse möju meeltele ja meelte kaudu isegi vaimule. — E. Huntingtoni „The character of races" (C. 7. 5) käsitab inimtõougude kujunemist seletsiooni kaudu, samuti N. Krebsi „Die Verbreitung des Menschen auf der Erdoberfläche" (7. 661).

Maateadlasel on ühtlasi tähtis omada mõningaid astronoomilisi tead-misi, millel põhjeneb kaardistamine ja koha määramine. Selleks on kohane Philippsoni „Grundzüge der allgemeinen Geographie I" (7. 2183). Lisaks mai-nime A. Tammekannu „Lühikest kaardiprojektsiooni öpetust" (7. 7342) ja A. Bludau „Die Kartenprojektion in elementarer Behandlung" (7. 2983). Täielik teos kaardiasjanduse alalt on M. Eckerti „Die Kartenwissenschaft — I" (7. 4653).

Maadeteaduslik uurimine, olgu mil-line tahes, on ilma kaardita võimata: on ju kaart ainus õige viis asendi, rühmituse, pinnalise ulatuse, lühidalt. levimuse näitamiseks. Meyeri tuntud „Hand-atlas" (L. 7. 253), mis 1931. a. trükist ilmus, sisaldb väga täieliku kaartide-kogu koduseks tarvitamiseks.

Kõige uuemaid (1931. a.) statistilisi andmeid riikide kohta annab „Hübners geographisch-statistische Tabellen" (L. 7.295). Löpuks mainime veel O. Kende „Geographisches Wörterbuch I. Allge-meine Erdkunde" (7. 1421).

Ajaloolisi teoseid maadeuurimisest ja -avastamisest. Biograafiaid.

Põnevalt kirjutatud O. Пешель., „История эпохи открытий“ (8. 9732) selgitab maailmapildi arenemist kuni uus-aastu alguseni. Täieduseks olgu H. Plischke „Christoph Kolumbus“ (7. 3592) ja Fernao de Magalhaes (7. 3582) — mõlemad head rahvapärased raamatud; J. Winsor. „Christoph Columbus“ (C. 7. 23) on põhjalik biograafiline teos, sisaldab ülevaate maadeteidude ajast ning kartograafia arengust. K. Hasserti teos — „Die Polarforschung“ (7. 1251) pakub korraliku ülevaate polaarmaade uuri misest kuni maailmasöja alguseni.

Maateaduslikud koguteosed, käsiraamatud ja Ülevaated.

Lühikest ülevaadet maailmast annab värskelt ja kaunist kujutatud E. Banse „Illustrierte Länderkunde“ (7. 1263). Kõige uuemas väljaandes (1931.a.) „Neue illustrierte Länderkunde“ (L. 7. 291). Banse on loobunud kaastölistest ja saavutanud oivaliselt puhta stiili ja ka käsitsluse ühtluse. Samm edasi on E. Banse geogr. suurteos: „Buch der Länder“ (L. 7. 137). Siin püüab autor kogu maakera ulatuses teostada põhjalikku jaotust hingelisil põhimõttel (vt. E. Huntington. „The character of races“ C. 7. 3).

Rahvapärane koguteos, õigemini lugemik lühidavöitu maadeteaduslike ülevaadetega on E. Kant ja A. Tamme kann. „Maailma maad ja rahvad“ (L. 7. 53). — Dr. Gerbing. „Das Erdbild der Gegenwart“ (L. 162) on saksa öpetlaste ja maadeuurijate õige mahukas, kuigi veidi kuivavöitu koguteos, sobiv koduseks lugemiseks.

Hoopis värskeimat vaimu hõngub suurest ja ülimoodsalt väljaantud koguteosest „Handbuch d. geographischen Wissenschaft“ (L. 7. 205). Väga hästi ja ilmekalt on käsitatud loodus, maastikulised ülevõtted ja värvilised reproduktsoonid on teoses väga head. Kuid maastikuline osa, maastikupildi selgitanine, samuti majanduslik-maastikuline seos, pole moodsa teose kohta eriti tugev.

Übris teaduslik on W. Sieversi „Allgemeine Landeskunde“: Afrika (7.3323),

Omapärane teaduslik raamat on „Von rätselhaften Ländern“ (7.7072), kus R. Hennig püüab jõuda vanas kirjanduses mainitud salapäraste maade (Thule, Atlantis, Ophir) jäilile.

Biograafilisest kirjandusest nimetame paar tööd Sven Hedini kohta: A. Hedin. „Mein Bruder Sven“ (8. 7253), autobiograafilised Sv. Hedin. „Mein Leben als Entdecker“ (L. 7. 38) ja R. Amundseni „Mein Leben als Entdecker“ (L. 7. 141).

Ameerika (7. 3333), Aasia (7. 3373), Austraalia ja Ookeania (7. 3393). See on klassiline teos vanemast ajast, kui maadeteadust kompileeriti taime-, looma- ja inimgeograafia abil. Samasugune kalduvus vaadelda iga maa-ala looduskalike ja kultuurilisi nähteid omaette ja eraldi valitseb W. Sieversi uusimaski (1930) väljaandes, — „Australien und Ozeanien“ (L. 7. 143). Nagu uuemas „Sieversis“, nii ka A. Phillipsoni suurteoses „Europa“ (7. 3343), mandri maastikuline liigestis põhjeneb aluspinna ning pinnamoe rõhtsal liigestisel. Ometigi paistab maastikulise terviku käsitleustest selgesti, et kõiki muud nähtakse, kuid maastikku ennast ei pandatähale. Siiski on Phillipsoni teos väga huvitav vaatlusviisilt, kuna kõikisugu nähted möeldakse maapinna-ehitusest olenevalt. E. v. Seidlitz'i „Geographie. Hundertjahrtausgabe“ (L. 7. 299) on väga põhjalik ja uusim koguteos. I raamatus käsatakse Saksamaad, II — Euroopat, III — väliseuroopa-maid. Vaatlusviis on riikide järele, maastikke käsatakse riigipoliitilisil piires. Geograafiline joon avaldub selles, et igasuguseid nähteid riigiorganismi piires püütakse esitada põhjuslikus seoses looduslike oludega. Piltide, tabelite, diagrammide, kartogrammide ja muu näitliku materjali küllus on ületamatu selles maadetundmiseks kõige rikkamas ja uuemas teoses.

Poliitiline ja majandusgeograafia.

Head ülevaadet pakub J. L. Jürgensi „Majandusgeograafia“ (L. 7. 64). Eesti olud on siin võrdlevalt esitatud.

Põhjalikuks süvenemiseks soovitame alul tutvuda mõne üldmajandusgeograafilise töoga, nagu B. Lütgens. „Allge-

meine Wirtschaftsgeographie" (L. 7. 173), või lugeda suurte öpperaamatute või käsiraamatute teoreetilist osa (E. Huntingtoni ja Andrée-Siegeri töid, vt. allpool).

Majandusmaadeteaduslikud üldteosed oleksid J. Russell „The World's food resources“ (C. 7. 16) ja E. Huntington. „Business geography“ (C. 7. 22). Esimeses raamatus käsitatakse ainult toidusaadust levimust. 1930. a. ilmunud „Friedrichs Geographie des Welt-handels und Weltverkehrs“ (L. 7. 107), W. Schmidt. on juba regionalne teos, kus toodangut ja kaubaliiklemist käsitatuse üksikute riikide ja riiklike rühmitustega kaupa. Teos sisaldab rohkesti arvulisi andmeid. Kõige tüsedom regionalse majandusgeograafia teos (öig. koguteos) on Andrée-Heinrich-Siegeri „Geographie des Welthandels“ I ja II (7.14213 - I, II), milline on maailmakirjanduses mõõduandev. Peamine tähelepanu on juhitud toodangule, mille laadi ja suuruse järgi maailmajaod erinevad. Huvitav, et need majanduslikult erinevad suuremad alad sobivad piiride poolt päris hästi geograafiliste maailmajagudega (vt. E. Kanti ja A. Tammekanni jaotust. „Maailma maad ja rahvad I“).

Poliitilise maadeteadusega (geopolitika) sobitab lühidalt ja selgesti A. Dix'i „Politische Erdkunde“ (7. 4982), kus näidatakse poliitika geograafilisi eesmärke ja alustugesid. — R. Kjellén. „Der Staat als Lebensform“ (3. 6442) ja J. Bowman. „The New World“ (C. 7. 7) on pühendatud praegustele poliitilistele probleemidele.

Erimaad. Sarjast „Provinzen der Weltwirtschaft und Weltpolitik“ on ilmunud öige häid töid. Hästi illustreeritud H. Lufti „Das Britische Weltreich“ (L. 7. 163) pakub läbimöeldud ja selge kujutluse Briti maailmariigi struktuurist ja tema osade erilaadist (L. 7. 163). — A. Hettner'i „Englands Weltherrschaft und ihre Krisis“ (3. 1552) sisaldaab Briti maailmariigi arengu põhjuste analüüs. — „Экономическая география С. С. С. Р. в сравнении с важнейшими странами“, P. Тимофеев. (4. 23613). Tähendatud vöritlev nõukogude vene majandusgeograafia sisaldaab muuseas tähtsaid peatükke elektrofitseerimisest, rajoonimisest, S.S.R. kohta territoriaalseid andmeid. Kõige tüsedom töö, kus haruldaselt selge ja sügava pilguga tabatakse prae-gust ja endist Venet, on Hans v. Eckardti „Russland“. See on peamiselt N.-Vene tulunduslikele ja sotsiaalseile nähetele pühendatud. (L. 7. 196). — A. Демидов. „Современный Китай и Россия“ (L. 7. 28) käsitas Kaug-Ida poliitilisi probleeme üldse. — Г. Юркевич. „Современная Япония“ (7. 12062), majandusgeograafiline ülevaade ja tulunduslikud rajoonid. On ilm. 1925. a., seega olukorrale vördl. vastav. — H. Lufti. „Lateinamerika“ (L. 7. 197). Analüüsib looduslikke tingimusi, toodangut, kaubaliiklemist, teestiku riikide kaupa. Asjaliku majandusliku ning geograafilise analüüsi põhjal eraldatakse loomulikud (loodusest tingitud) tulunduslikud rajoonid. — K. Sapper. „Mexico. Land, Volk u. Wirtschaft“ (L. 7. 191) on käsitatud samuti huvitavalta.

Albumeld.

Palju kohasem on tutvuda nähtava-ga pildi abil. Head, iseloomustavad ja tüübilised ülesvõtted, eriti öhuülesvõtted on geograafiale välimatumad. Sellep. nimetame allpool kõik pildialbumid, mis olemas keskkogus: „Skandinavien“ (L. 7. 225), millises Soome kahjuks veidi napilt esindatud. „Deutschland. Baukunst und Landwirtschaft“ (L. 7. 261), „Romantik der Kleinstadt“ (L. 7. 129), „Der Rhein“ (7. 11073), E. Reisinger. „Griechenland“ (7. 7813), H. Hielscher. „Das unbekannte Spanien“ (7. 643). Ha-

ruldaselt täiuslik A. Vautier. „Les Alpes Vaudoises“ (L. 7. 112). M. Hürlmann, „Ceylon und Indochina“ (L. 7. 183). „Siam, Land und Volk“ (7. 7833). F. M. Trautz. „Japan“ (L. 7. 255). Album sisaldaab ülesvõtteid Jaapani saarestikust, Koreast ja Formoosast. L. Borchardt. „Ägypten“ (L. 7. 260), G. Landauer „Palästina“ (7. 11023), „Der dunkle Erdteil Afrika“ (L. 7. 256) ja „Kirev maailm“ (L. 7. 69-I).

Eesti.

Lühikese ülevaate pakub I. Kentsi „Eestimaa“ (L. 7. 22), mis määratud oppijaile. Suur koguteos „Eesti. Maa, rahvas, kultuur“ (L. 7. 35 ja 7. 4073) on kõige täielikum ülevaade kodumaa käsitusist ja sündmusist. Koguteos „Virumaa“ (7. 2173) püüab seda olla üksiku maakonna kohta. Sisaldab rohkesti huvitavat materjali.

Kodumaa moodne ja täpne geograafiline uurimine on rajatud J. G. Granö tööle „Eesti maaistikulised üksused“ — „Loodus“ 1922 (5. 1203).

E. K. S. Kodu-uurimise Toimkond annab välja koguteost „Eesti. Maade-teaduslik, tulunduslik ja ajalooline kirjeldus“, mis ilmub maakondade viisi. Ilmunud on: „Tartumaa“ (L. 7. 9), „Võrumaa“ (7. 5563), „Setumaa“ (L. 7. 13), „Pärnumaa“ (L. 7. 39) ja „Valgamaa“ (L. 7. 77). Koguteos „Eesti“ on aluseks põhjalikumaks loodusteaduslikeks kodumaa uurimiseks, ühtlasi maa-deteaduslike materjali süsteemiseeritud koguks. Ta on tarvilik käsiraamat ka praktilisel alal teotsejale. Suurteos „Tartu“ (7. 7333) tutvustab teise kodumaa linnaga igakülgselt. Linnageograafiline osa on moodsamaid töid vastavas maailmakirjanduses.

Nende tüsedamate teoste kõrval on väiksemaidki kirjeldisi läbilugemiseks

ning kasutamiseks matkal ja puhkuspaikade valikul: B. Linde „Pirita rand“ (L. 7. 14), A. Krulli „Pirita-Kose“ (L. 7. 62), H. Sanniku „Illustreritud Saaremaa ja Kuresaare juht“ (L. 7. 65); tähelepanav on J. Kärneri „Elva minneviku ja olevikus“ (L. 7. 59). Parika fotoalbum „Eesti“ (L. 7. 46) pakub nii hästi tüüblist kui ilusat kodumaaast. — „Eesti põllumajandus. Statistiline album“ (L. 6. 31) ja „Eesti statistiline album 1928. a.“ (L. 6. 31) annavad hea pildi majanduslikust olukorrast.

Lugemikud: „Eesti kodumaa. Geograafilised ülevaated ja lugemik“ (7. 372); I osa — Põhja-Eesti, II osa — Lõuna-Eesti; G. Vilbergi lugemikud: „Harjumaa“ (7. 1272) ja „Kodumaal rännates“ I (7. 7782), II (7. 8642), III (7. 9072). Sisaldavad kõik häid kirjeldisi.

Muuakeelset kirjandust pole suurt mainida. Tähtsaimaks on „Landeskunde von Eesti“ (5. 7943). Teose autor, prof. M. Haltenberger, püüab määrrata riikklikku struktuuri füüsilisest ja kultuurilisest küljest. Peale selle nimetaksime H. Winkleri lühikest ja selget raamatut „Geographie Estlands“ (7. 15763) — ning Riigi Statistika Keskbüroo väljaganet „Estonie de 1920—1930“ (L. 3. 288), milline on kokkuvõtlik tagasisaade.

Euroopa.

Teaduslik kirjandus. Suur põhjalik teos kogu Euroopa kohta on A. Phillipsoni „Europa“ (7. 3343), mille kohta võetud seisukoht sissejuhatavas osas.

Käsiraamatuist ja koguteoseist soovitame kõige uuemat, nimelt E. v. Seidlitz'i maadeteaduse II osa (L. 7. 299-II).

Spetsiaalse, Läänemerdi strateegiliste küljest käsitleva tööna nimetame „Егорьев. Балтийское море“ (L. 7. 66). Balti riike püüab iseloomustada mitmest teaduslikust nurgast M. Haltenberger'i „Die baltischen Länder“ (L. 7. 144). See täitsa analüütiline ülevaade käsib vaid Balti riikide rahvastikulisi ja looduslike üldiseid jooni, n. ö. „kon-dikava“. — Nõukogude Venemaa huvisisukohalt on kirjutatud C. Гессен' raamat „Окрайние государства“ (L. 7. 89)

Poliitilisest vaatepunktist väljub Friedrichseni lühike „Finnland, Estland, Lettland, Litauen“ (7. 4962). — Järgnevalt võib lugeda G. Braun'i „Das Ostseegebiet“ (7. 1371), kus kõik Läänemere-maad on lühidalt käsitatud ja isegi maaistikud üldjoontes kirjeldatud. Sama autori „Die Nordischen Staaten“ (7. 6983) on puhtheaduslik ja põhjalik traktaat Skandinaavia riikide üle. A. Билмак'i „Новая Латвия“ (7. 12252) on turistidele. J. Öhquist'i „Finnland“ (L. 7. 155) on väga hea, asjalik ja ka huvitav ülevaade. „Finnland im Anfang des XX Jahrhunderts“ (7. 6893) on tüse ja suur ülevaatlik koguteos. — R. Silvanto „Soome. Maa, rahvas, kultuur“ (L. 7. 55). — „Suomi. Maa, kansa, valtakunta“ — I osa — 7. 893, — II — 7. 903,

III — 7. 913. Viimane on suur koguteos, looduse, elu, ainelise ja vaimlise kultuuri peegeldaja. Rootsiga tutvunemiseks jatkub lühidases G. Åsbrinki raamatust „Das Buch über Schweden“ (L. 7. 159).

Saksamaad käsitab rahvuslikust vaatekohast A. Kirchhoffi „Die deutschen Landschaften und Stämme“ (7. 745), kus iseloomustatakse vanu hõimused nende looduslikus ümbruses. Kõige sisukam töö on E. v. Seidlitz maadet, koguteose I jagu, „Deutschland“ (L. 7. 299-I). See käsitab Saksamaad peale maailmasõja kultuurilisest ja rahvastikulisest vaatekohast hästi, põhjalikult ja tihe-dasti seotult looduslike oludega. Väga hästi on käsitatud maaistikuline osa. — „Holland“ (7. 4752) on hea maaistikulise kirjelduse poolest. Selguvad huvitavad sidemed maa omapära ja rahva vahel. K. Scheffler „Holland“ (L. 7. 169) kirjeldab hollandlast tema esivanemate jalgealusel „Madalmais“. Inglismaa parajaks tutvustajaks on P. Cohen-Portheim. „England, die unbekannte Insel“ (L. 7. 236), E. Enäjärvi „Vana rõõmus Inglismaa“ (L. 7. 49), W. Dibelius. „England“ (7. 11293). Raamat pole sugugi maadeteaduslik, kuid inglise rahvuse mõistmiseks ülitarvilik. — „Poola“ (L. 7. 43) on hea koguteos Poola riigist. — Fr. Schmalz. „Grossrumänien“ (7. 4522) on riklikust seisukohast käsitatud. — „La Roumanie“ (L. 7. 54) on turistidele. — H. Grothe „Bulgarien“ (7. 1792) pakub ülevaate peajoontes. — P. Teleki „The evolution of Hungary“ (C. 7. 28) on väärtsuslik ja ülevaatlik teos looduslikest, tulunduslikest ja poliitilisist tingimusist. — Erwin Scheu. „Frankreich“ (7. 4922), „Die Schweiz“ (7. 1011) ja G. Greim. „Italien“ (7. 9622) on lühikesed ja väga skemaatilised teosed vastavate maade kohta.

Reisikirjandus. A. Baumgarten. „Im hohen Norden“ (7. 1272) on küll vanem töö, kuid oma lihtsa ja rahuliku stilili, peenete tähelepanekute ja ümbruse plastilise kujutuse poolest hea. Eriti huvitav on Islandile pühendatud osa. — „Im Banne der hellen Nächte“ (L. 7.126) kirjeldab suvimatkta Norrasse, samuti L. Kohl. „Nordlicht und Mitternachtssonne“ (L. 7. 133). Kuna nimetatud töö tabab laplaste välist omapära, tungib C. Schöyen teoses „Skouluk-Andaras Berichte aus Lappland“ (7. 5232) laplaste hingeellu. Viimane teos

kuulub kahtlemata omapärasemate ja parimate hulka, mis loodusrahvastest kirjutatud. Hea on ka sama autori „Der Lofot“ (7. 5622). — A. Döblin. „Reise in Polen“ (7. 6812) sisaldb hoolsa tähelepanuga nähtud elupilte ja poola rahvatüüpe võlutakse lugeja ette väga inimlikust küljest. Artur Holitscher. „Der Narrenbaedeker“ (7. 9572) iseloomustab mleeolukalt-lühidalt Pariisi ja Londoni. Toon vahest sotsialistik ja pessimistlik. — W. v. Scholtz'i „Reise und Einkehr“ (7. 5542) on peen, terav ja hubaselt tunduv rännakumuljete kirjeldis. — „Ein Volk klagt an“ (L. 7. 234) sisaldb A. Mirovsky reisimuljeid Ungariist. — Kreeka kohta on reisikirjandus rikkam. Kõik matkajad rõhutavad kas „antiikset maaistikku“ või avaldavad oma tundeid varisenud kultuuri mälestiste üle. Nii G. Hauptmanni „Griechischer Frühling“ (7. 292), mis on poetiliselt ja hästi kirjutatud; H. Bloeschi „Hellas“ (7. 11133), väga muljetrikas reisikirjeldis. Veel soovitaksin lugeda — L. 7.264, 7. 7842 ja 7. 203. Teoses „Путешествие по Италии“, (7. 8442) И. Тэн kunstiajaloolasena, esteedina vaatleb Itaaliat, peamiselt Rooma linna. K. Gregorovius „Wanderjahre in Italien“ (7. 3221) on vanemaid töid Itaalia kohta, kuid väärtslikumaid saksakeelses reisikirjanduses. Siia kuuluks veel F. Tuglase „Teekond Hispانيا“ (7. 8402, 7. 752). — B. Kleinschmidt „Meine Wander- und Pilgerfahrten in Spanien“ (L. 7. 167) on huvitav usu-mehe ja kunstisõbra vaimulaadi pärast. „Die Spanische Riviera und Mallorca“ (L. 7. 164) kirjeldab säravais värves vahemereääseid asulaid. H. Nater. „Ole mi tierra!“ (L. 7. 193) on huvitav reisikirjeldis Hispaaniast, Tanzerist ja Portugalist. Teoses „Marokko“ (L. 7. 181). geoloog L. Wehrli vaatleb mauride kultuuri ja selle arenguvõimalusi Prantsusmaa all. R. Zabel. „Marokko“ (L. 7. 181), 1903. a. reisi tüse kirjeldis on soovitav lugeda rahva ja looduse tundmisseks. — „Maroko võlus“ (L. 7.72) Aino Kallas kirjeldab võluvat Marokko miljööd ja omapärist hommikumaiset elu. Lisaks F. Tuglase „Teekond Põhja-Aafrika“ (L. 7. 16 — I,II,III). Raamatus „Bei Berbern und Beduinen“ (L. 7. 39) W. Reitz kirjeldab väga põnevalt oma reisimuljeid Tuniisia ja Triipolise kõrvavelävel.

Hommikumaa. (Orient.)

Lugegem Ewald Banse töid Hommikumaaast, kust saame õigemaid ja värskemaid kujutelmi.

„Das Buch vom Morgenlande“ (L. 7. 34) annab ülevaate Hommikumaaast. „Wüsten, Palmen, und Basare“ (7. 1732) tutvustab eriti hoolikalt orientaalsete elunähetega ja loodusega. Ja igavesti rändavaist beduiinest, nende minevikust ja olevikust kõneleavad toredad lood ja huvitavad seletused raamatus „Das Beduinenbuch“ (L. 7. 290), mis on uusim Banse teos. Beduiini-miljööd, kuid juba rännaku või rünnaku olukorras, kirjeldab hämmastava realiteeditundega T. E. Lawrence „Aufstand in der Wüste“ (L. 8. 209), kus muuseas leidub rohkesti meisterlike kirjeldisi araabia kõrvloodusest ja pikkadest teekondadest kaamelite seljas. H. Philby „Das geheimnisvolle Arabien“ I (7.8303) ja II (7.8313) on suur ja hea kirjeldisi Kesk-Araabia läbistamisest. P. Loti „Die Wüste“ (L. 7. 35), sisaldb kirjeldisi Siinaist ja Palestiinast. „La Galilée“ (7. 6652 ja 7. 312), „Jérusalem“ (L. 8), vene k. — (7.6782) ja „Ägypten“ (7. 2661) kuuluvad kõik parimasse, olgugi romantiliselt meelestatud, kirjandusse Oriendi üle. — „Löunamaale“ (7.10903) on J. Lattiku kirjeldis reisist pühadesse paikadesse. Teoses „Der Kampf um das Heilige Land. Palästina von Heute“ (8. 6623). W. Weisl käsitas Siioni riigi ülesehitamist. — Egiptuse kohta on selgemaid ja täielikumaid töid A. Kaufmanni „Ewiges Stromland“ (L. 7.134). Populaarteaduslikul moel esitatakte vaaraode maad kõigi looduse — inimese — kultuuri suhetega. G. Flauberti „Ägypten“ (7.10122. pk. k.) peegeldab väga realistikku suhtumist. — Saharaga tutvustab „G. Haardt — L. Audouin-Dubreuil. Die erste Durchquerung der Sahara im Automobil“ (7. 5172). A. Buchanani „Sahara“ (L. 7. 170) on kirjeldis Kesk-Sahara loomastikust ja huvitavast rahvastikust. G. Schweinfurthi teaduslik retk Idasuudanisse ja Nuubiisse on avaldatud raamatus „Auf unbetretenen Wegen in Aegypten“ (7. 1892).

Kirjandus Türgi kohta pole rahulikud. — J. Lintrop „Türki enne ja nüüd“ (L. 7. 54) ja „H. v. Kiesling. Orientfahrten“ (7.1293). Esimeses on huvi keskuseks moodsa Angloora vabariigi sünd ja Kemal-paša isik; teises — enam loodus, rahvas, maastik. Lisaks C. Burckhardt. „Kleinasiatische Reise“ (L. 7. 32). Kaukaasiat käsitas A. Navrathi „Im Reiche der Medea“ ja Fr. Nansen palju väärtslikum „Durch den Kaukasus zur Wolga“ (L. 7. 229), kuna „Betrogenes Volk“ (L. 7. 77) on pühendatud Armeenia küsimusele. Neis kahes teoses Fr. Nansen avaldub suure inimsõbrana. Tema reisikirjeldised kuuluvad sisult tüsədamate ja valitumate hulka. — Persia kohta mainime vane-maist töist „H. Grothe. Wanderungen in Persien“ (7. 4552), mis tutvustab mõnede regionaalsete osadega, peamiselt etnograafilisest ja kaubanduslikust vaatekoast. Sven Hedini „Maad kaudu Indiasse“ (7. 1552), mis ilmunud 1911 a., on lühendatud tõlge saksakeelset väljandest „Zu Land nach Indien“ (L. 7. 48). Viimane on põhjalikumaid reisikirjeldisi Persiast. Metsiku Belutšistani kohta pole Kesakraamatukogus muid elavaid kirjeldisi kui mainitud töös. — Uue-mast kirjandusest nimetame H. Norde „Persien wie es ist und war“ (L. 7. 248), B. Kellermann „Auf Persiens Karawanenstrassen“ (L. 7. 53) Süüria-Iraki ala selgitab Sv. Hedini „Bagdad, Babylon, Ninive“ (7.10893), mis hästi kirjutatud, kuid avaldab saksa orientatsiooni järgi. E. Powelli „Mit Auto u. Kamel zum Pfauenthron“ (7. 9712) kujutab kohalikke poliitilisi sündimusi Araabias ja Mesopotaamias maailmasõja lõpul. Afganistani olusid aitavad selgitada F. Börnstein-Bosta „Mandana Baschi“ (7.11473) ja O. Hansteini „Im wilden Afghanistan“ (L. 7. 231). Viimane teos tutvustab ka uuri-misretketega Afganistanis. — E. Trinkler. „Quer durch Afghanistan nach Indien“ (7. 8262). Väga asjalik kirjeldis hea piltide valikuga.

P. Lukin.
(Järgneb).

Jlukirjandus.

I. Eesti ilukirjandus.

A. Romaanid, jutud, novellid.

- ANET, C. Ariane. 1932. — 160 lk. (Tänapäeva Romaan nr. 3). L. 1007
- BOJER, J. Suur nälg. Romaan. 1932. — 207 lk. (LRK nr. 40) L. 993
- BONSELS, V. Vartalun. Romaan. 1931. — 228 lk. L. 1011
- BURNETT, F. Salaaed. 1931. — 312 lk. (Looduse Kuldraamat nr. 8). L. 955
- DICKENS, CH. Nell ja tema vanaisa. Katkeid romaanist „Vanaimeasjade kauplus“. 1932. — 70 lk. L. 1006
- DOMINIK, H. John Workman (Lehepoisist miljonäriks). I-II. 1931. — 527 lk. (Lood. Kuldr. nr. 4—5). L. 950
- DORGELÈS, R. Puuristid. 1932. — 240 lk. (LKR nr. 39). L. 974
- DUVERNOIS, H. Põgenemine. 1931. — 112 lk. (LUB nr. 179-180). L. 960
- FISCHER, H. Maja number 34 elanikkude saatus. Romaan. 1931. — 200 lk. L. 962
- FRÖSCHEL, G. Ennenägemata pulmareis. Romaan. 1931. — 264 lk. L. 1009
- GARDONYI, G. Jumala orjad. Romaan. 1932. — 379 lk. L. 995
- GERARD, L. Kummaline noormees. 1931. — 104 lk. L. 963
- GREGOR, L. Vanadekodu. Romaan. 1931. — 77 lk. L. 981
- GREY, Z. Kadunud jägi. Romaan. 1931. — 227 lk. L. 1008
- HELLING, V. Bombay pärlipüüdja. 1931. — 271 lk. (Lood. Kuldr. 1). L. 951
- HULL, E. Šeik. 1932. — 192 lk. (Tännap. Romaan nr. 1). L. 961
- JAIK, J. Kaarnakivi. 1931. — 96 lk. L. 965
- Pombi ja Üdsimärdi nõiad. 1932. — 184 lk. L. 1003
- JANNO, R. Kuningas Toom. 1931. — 93 lk. L. 966
- JÄRV, J. Vallimäe neitsi. — 338 lk. L. 973
- KINDLUSTE, E. Talvised rändlinnud. 1931. — 159 lk. L. 964
- KOROLENKO, V. Pime moosekant. 1932. — 208 lk. L. 1005
- LIIV, J. Käkimäe kägu ja teisi jutustusi. 1926. — 141 lk. (Kogutud teoksed III). L. 990
- LONDON, J. Kui loodus kutsub. 1932. — 147 lk. L. 1002
- Lugu kolmest südamest. Romaan. — 332 lk. L. 994
- LOODUSE KROONINE ROMAAN: Bojer, J. Suur nälg (L. 993) Dorgelès, R. Puuristid (L. 974) Sinclair, U. Öli (L. 969)
- LOODUSE KULDRAAMAT: Burnett, F. Salaaed (L. 955) Dominik, H. John Workman (L. 950) Hellings, V. Bombay pärlipüüdja (L. 951) Malot, H. Perekonnata (L. 956) Michaelis, K. Bibi (L. 952) Puškin, A. Kapteni tütar (L. 953) Twain, M. Huckleberry Finni seiklused (L. 957) Vachell, H. Koolivennad (L. 959) Vilkuna, K. Tapani Löfvingi seiklused Põhjasõja ajal (L. 958) Wörishöffer, S. Looduseuurijate laev (L. 954)
- LOODUSE UNIVERSAAL BIBLIOTEEK: Duvernois, H. Põgenemine (L. 960) LUTS, O. Avasilm. Jutustus. 1932. — 132 lk. L. 984
- Karavaan. Novell. 1920. — 107 lk. L. 991
- MALOT, H. Perekonnata. 1931. — 575 lk. (Lood. Kuldr. nr. 9-10). L. 956
- MARSH, R. Isise sitikas. Romaan. 1931. — 312 lk. L. 1010
- MAUPASSANT, G. de. Valitud jutud. 1925. — 223 lk. L. 985
- METSANURK, M. Orjad. 2 tr. 1925. — 102 lk. L. 987

MICHAELIS, K. Bibi. 1931. — 221 lk.	L. 952	— Meie rebane. Lugu noortele. 1932. — 135 lk.	L. 946
MÄLK, A. Kivine pesa. Romaan. 1932. — 280 lk.	L. 968	— Noored hinged. Novell. 1932. — 117 lk.	L. 986
NORDSTRÖM, L. Toomas Lack. 1932. — 131 lk.	L. 1001	TWAIN, M. Huckleberry Finni seiklus. 1931. — 320 lk. (Lood. Kuldr. nr. 11).	L. 957
PUŠKIN, A. Kapteni tütar. 1931. — 205 lk. (Lood. Kuldr. nr. 3).	L. 953	TÄNAPÄEVA ROMAAN:	
RAND, L. Valge linn. 1931. — 40 lk.	L. 979	Anet, C. Ariane. (L. 1007)	
RÄNNANG, V. Üks inimsüda. Novell. 1931. — 76 lk.	L. 967	Hull, E. Šeik (L. 961)	
SAABERK, A. Prantsuse antoloogia. 1918. — 161 lk.	L. 989	Wallace, E. Üheksa hangeldajat (L. 971)	
SIENKIEWICZ, H. Omal jõul läbi mustade maa. 1924. — 328 lk.	L. 1012	VACHELL, H. Koolivennad. 1931. — 239 lk. (Lood. Kuldr. nr. 13)	L. 959
— Uputus. Romaan. 1901. — 1096 lk.	L. 972	WALLACE, E. Üheksa hangeldajat. 1932. — 176 lk. (Tänap. Romaan nr. 2).	L. 971
SINCLAIR, U. Öli. Romaan. 1932. — 496 lk. (LKR nr. 37-38).	L. 969	VILKUNA, K. Tapani Löfvingi seiklus Põhjasöja ajal. 1931. — 208 lk. (Lood. kuldr. nr. 12).	L. 958
SPYRI, J. Väike Heidi. 1932. — 232 lk.	L. 1004	WOODGATE, M. Saladuslik sõrmus. Romaan. 1931. — 198 lk.	L. 999
TAMMSAARE, A. Körboja peremees. Romaan. 2. tr. 1926. — 171 lk.	L. 988	WÖRISHÖFFER, S. Loodusuurijate laev. 1931. — 535 lk. (Lood. Kuldr. nr. 6-7).	L. 954

B. Luuletised.

LEIE, L. Kaunimaid laule noortele. 1932. — 128 lk.	L. 983	RUSS, S. Laul inimesest. Värsiraamat. 1932. — 47 lk.	L. 975
PALLO, V. Luuletused. I anne. 1932. — 16 lk.	L. 996	VIRV, H. Värsse päevikust. 1932. — 47 lk.	L. 998

D. Näidendid.

AKURATER, J. Löbus peremees. Komödia 4 vaat. 1932. — 135 lk.	L. 980	PERANDI, L. Miss Vibavere. Nali 2 vaat. 1932. — 27 lk.	L. 997
KANGERMAN, B. Mu meelen kuldne kodukotus... 1932. — 36 lk.	L. 976	RUTOFF, K. Kivi. Draama 3 vaat. 2. tr. 1931. — 86 lk.	L. 982
KOIDULA, L. Säärane mulk ehk Sada vakka tangusoola. 3. tr. 1924. — 63 lk.	L. 992	TAAR, A. Kõrgemäe noored. Näidend 3 vaat. 1932. — 75 lk.	L. 1000
PANIUS, J. Agendid. Nali 1 vaat. 1932. — 30 lk.	L. 978	VISNAPUU, H. Meie küla poisid. Rahvatükki 3 vaat. proloogi ja epilogiga. 1932. — 101 lk.	L. 977
		ZALITE, E. Armu väikesed vääratused. Komöödia 3 vaat. 1932. — 136 lk.	1013

II. Saksa ilukirjandus.

A. Romaanid, jutud, novellid.

Afrikanische Märchen. Hrsg. v. C. Meinhof. 1917. — 340 S.	L. 2661	BAUM, V. Hell in Frauensee. Ein heiterer Roman. 1927. — 254 S.	L. 2667
ASCH, S. Die Mutter. Roman. 1930. — 402 S.	L. 2611	— stud. chem. Helene Willfüer. Roman. 1928. — 308 S.	L. 2607

- BEYERLEIN, F. Similde Hegewalt. Roman. — 317 S. L. 2632
 BLOCH, J. — & Co. Roman aus der Welt der Industrie. 1930. — 398 S. L. 2658
 BRÜES, O. Der Walfisch im Rhein. Roman. 1931. — 260 S. L. 2711
 BÜNAU, G. Der Mut des Egidi Duldmann und andere Novellen und Geschichten. 1920. — 224 S. L. 2629
 CONRAD, J. Die Rettung. Roman. 1931. — 511 S. L. 2659
 COURTHS-MAHLER, H. Das Halsband. Roman. 1914. — 384 S. L. 2603
 — Käthes Ehe. Roman. — 316 S. L. 2604
 DÜRR, M. Sonnige Ehestandsgeschichten. 1921. — 160 S. L. 2638
 ESCHSTRUTH, N. Osterglocken. Novelle. — 31 S. L. 2630
 — Von Gottes Gnaden. Roman. — 302+325 S. L. 2631
 Fräulein Tschang. Ein chinesisches Mädchen von heute. Roman von Hai Schang Schuo Mong Jen. 1931. — 336 S. L. 2613
 FRANK, J. Das Leben der Marie Szameitiat. 1931. — 332 S. L. 2754
 FREUCHEN, P. Ivalu. Ein Roman. 1931. — 297 S. L. 2756
 Fröhliche Bücher. Gaben deutschen Humors. III Bd. 1917. — 123 S. L. 2639
 GIONO, J. Ernte. Roman. 1931. — 207 S. L. 2709
 — Der Hügel. 1932. — 182 S. L. 2712
 GMELIN, O. Das neue Reich. Roman der Völkerwanderung. 1930. — 290 S. L. 2710
 GREDDSTED, T. Paw der Indianerjunge. 1931. — 214 S. L. 2751
 GREEN, J. Adrienne Mesurat. Roman. 1928. — 442 S. L. 2707
 — Mont-Cinère. Roman. 1928. — 334 S. L. 2708
 GREY, Z. Wüstengold. Roman. — 316 S. L. 2678
 HALBE, M. Generalkonsul Stenzel und sein gefährliches Ich. 1931. — 1931. — 246 S. L. 2713
 HESSE, H. Diesseits. Erzählungen. 1930. — 391 S. L. 2716
 JOHNSSON, H. Fräulein Duval's Nelken. Kriminalroman. — 159 S. L. 2635
 JOYCE, J. Ulysses. Bd. I. — 632 S. L. 2666-I
 — do. Bd. II. — 611 S. L. 2666-II
 Kaukasische Märchen. 1920. — 294 S. L. 2660
 KLEIN, E. Prinzessin auf Urlaub. Roman. 1928. — 202 S. L. 2680
 KRÜGER, H. Gottfried Kämpfer. Ein herrnhutischer Bubenroman. 1908. — 508 S. L. 2694
 KURZ, I. Vanadis. Der Schicksalsweg einer Frau. Roman. — 640 S. L. 2752
 LAWRENCE, D. Die gefiederte Schlange. Roman. — 480 S. L. 2748
 LE FORT, G. Die Letzte am Schafott. 1931. — 136 S. L. 2734
 LERSCH, H. Hammerschläge. 1930. — 261 S. L. 2598
 MAN, H. de. Die steigende Flut. Roman. — 273 S. L. 2654
 MARLITT, E. Im Hause des Kommerzienrates. Roman. — 288 S. L. 2640
 MAUROIS, A. Die Fabrik. Roman. 1931. — 233 S. L. 2606
 MAY, K. Am Stillen Ozean. Reiseerzählungen. — 607 S. L. 2676
 — Am Rio de la Plata. Reiseerzählung. — 676 S. L. 2684
 — Durch das Land der Skipetaren. Reiseerzählung. — 597 S. L. 2691
 — Durchs wilde Kurdistan. — 638 S. L. 2686
 — Im Lande des Mahdi. Bde I, II, III. — 638+587+566 S. L. 2683
 — In den Kordilleren. — 584 S. L. 2677
 — In den Schluchten des Balkan. — 607 S. L. 2693
 — Kapitän Kaiman und andere Erzählungen. — 510 S. L. 2687
 — Old Surehand. Bde I, II. — 544+584 S. L. 2689
 — Orangen und Datteln. Reiseerzählungen. — 665 S. L. 2685
 — Der Schut. — 645 S. L. 2688
 — Von Bagdad nach Stambul. — 644 S. L. 2692
 — Winnetou. Bde I, II, III. — 630+630+629 S. L. 2690
 MICHAELIS, K. Das gefährliche Alter. 1910. — 150 S. L. 2610
 MOLO, W. Ein Deutscher ohne Deutschland. Ein Friedrich-List Roman. 1931. — 551 S. L. 2735
 RANTZAU, A. Der Dritte. Roman. 1910. — 291 S. L. 2747

- RENN, L. Nachkrieg. 1930. — 335 S.
L. 2736

RETCLIFFE, J. Die Abenteurer der Sonora. 1926. — 304 S. L. 2671

— Goldfieber. 1926. — 323 S. L. 2675

— Nena Sahib. Bd. I: Volk in Folter. Bd. II: Maharanı Margarethe. Bd. III: Ram, Ram, Mahdeo! Historischer Roman in 3 Bndn. 1926. — 356+327+380 S. L. 2670

— Sewastopol. 1926. — 434 S. L. 2668

— Das Testament Peters des Grossen. 1926. — 395 S. L. 2669

— Um das Schwarze Meer. 1926. — 423 S. L. 2673

— Die Wölfin von Skadar. 1926. — 351 S. L. 2674

— Zu den Quellen des Buenaventura. 1926. — 340 S. L. 2672

RING, B. Klein Mette. Roman. — 247 S. L. 2715

ROSEGGER, P. Weltgift. Roman. 1903. — 401 S. L. 971

RUCK, B. Arabella benimmt sich. 1930. — 253 S. L. 2633

SCHLICHT, Freiherr. Erstklassige Menschen. Roman aus der Offizierskaste. 1904. — 354 S. L. 2700

SCOTT, G. Jonas sorgt für drei. Eine Jungengeschichte. 1931. — 160 S. L. 2755

SILVANUS, J. Um eines Traumes willen. Kriminalroman. — 93 S. L. 2634

SMEDLEY, A. Eine Frau allein. Mein Lebensroman. 1930. — 434 S. L. 2609

SÖIBERG, H. Der letzte Weg. Roman. 1931. — 286 S. L. 2753

SPERL, A. Die Söhne des Herrn Budíwoj. 1909. — 586 S. L. 2746

SPEYER, W. Die goldene Horde. Erzählung. 1931. — 261 S. L. 2714

STEHR, H. Der Graveur. Eine Erzählung. — 111 S. L. 2682

STRATZ, R. Alt-Heidelberg, du Feine... Roman einer Studentin. 1902. — 470 S. L. 2701

— do. 1928. — 470 S. L. 2608

— König und Kärrner. Roman. 1921. — 404 S. L. 2637

STREUVELS, S. Knecht Jan. 1929. — 288 S. L. 2757

STROBL, K. Die Fackel des Hus. Roman. 1929. — 560 S. L. 2706

— Od. Die Entdeckung des magischen Menschen. 1930. — 374 S. L. 2655

STRÖVER, J. Die goldene Pforte. — 230 S. L. 2628

SUPF, P. Amance. Die Geschichte eines jungen Mädchens. 1931. — 192 S. L. 2612

THACKERAY, W. Die Geschichte des Henry Esmond von ihm selbst erzählt. — 541 S. L. 2605

TOLSTOI, A. Zar Iwan der Schreckliche. Roman. — 236 S. L. 2745

TOLSTOI, L. Krieg und Frieden. Roman in 15 Teilen mit einem Epilog. Bd. I — 792 S. Bd. II — 776 S. Bd. III — 670 S. L. 2615

URBANITZKY, G. Eine Frau erlebt die Welt. Roman. 1931. — 600 S. L. 2681

Wallace, E. Die gelbe Schlange. — 251 S. L. 2600

— Der Rächer. — 250 S. L. 2599

— Die Schuld des anderen. Roman. — 248 S. L. 2601

— Die seltsame Gräfin. — 232 S. L. 2602

WEISKOPF, F. Das Slawenlied. Roman aus den letzten Tagen Österreichs. 1931. — 378 S. L. 2759

WEISS, H. Was wird aus Benjamin? — 160 S. L. 2758

WERFEL, F. Kleine Verhältnisse. Novelle. 1931. — 112 S. L. 2657

WILLE, H. Nach verlorenen Jahren. 1930. — 392 S. L. 2656

WODEHOUSE, P. Ein Glücklicher. Roman. — 320 S. L. 2695

III. Vene ilukirjandus.

A. Romaanid, jutud, novellid.

- АВЕРЧЕНКО, А. Экспедиция в западную Европу сатириконцев: Южакина, Сандерса, Мифасова и Крысакова. 1915.—174 стр. L. 2644
АКС, Л. Такъ говорили дни. 1932.—56 стр. L. 2699

АМФИТЕАТРОВ, А. Девяты-десятники. Роман. Ч. I. 1909. — 292 стр. L. 2647-I
— -do- Ч. II. L. 2647-II
— Марья Лусьева за границей. Роман. —

- АРЦЫБАШЕВ, М. Закон дикаря. Ревность. Роман. 1916. — 260 стр. L. 2650
- Разсказы. Т. I: Паша туманов. — Куприян. — Подпрапорщик Голоболов. — Кровь. — Бунт. — Жена. — Ужас. — 355 стр. L. 2651-I
- do- т. IV: Человеческая волна. — Миллионы. — 295 стр. L. 2651-IV
- do- т. V: Рабочий Шевырек — Сказка старого прокурора. — Старая история. — Палата неизлечимых. — Братья Аримафейские. — Из дневника одного покойника. — Рассказ о великом знании. — Смех. — 245 стр. L. 2651-V
- У последней черты. Роман. Ч. I. — 313 стр. L. 2645-I
- do- ч. II. — 296 стр. L. 2645-II
- БРЕЩКО-БРЕЩКОВСКИЙ, Н. Принц и танцовщица. Роман. 1927. — 252 стр. L. 2617
- ГУЩИК, В. Христовы язычники. 1929. — 192 стр. L. 2704
- ДЮМА, А. Виконт де-Бражелон или Десять лет спустя. Ч. I-II. 1905. — 824 стр. L. 2623-I
- do- ч. IV-VI. — 827—1608 стр. L. 2623-II
- КРИНИЦКИЙ, М. Час настал. Роман. 1917. — 236 стр. L. 2621
- ЛИВЕН, Б. На пороге. Роман. — 429 стр. L. 2622
- МИНЦЛОВ, С. Гусарский монастырь. Ист. роман. 2 изд. — 256 стр. L. 2618
- МИРБО, О. Голгофа. 1908. 303 стр. L. 2703
- Сад пыток. Изд. 3-е. 1910. — 210 стр. L. 2702
- НАГРОДСКАЯ, Е. Гнездо Дюониса. — 272 стр. L. 2646
- ОСОРГИН, М. Свидетель истории. Роман. 1932. — 269 стр. L. 2697
- СЕНКЕВИЧ, Г. Камо грядеши? 1902. — 469 стр. L. 2620
- План Володьевский. Истор. роман. 1914. — 407 стр. L. 2663
- Повести и рассказы. 1914. — 330 стр. L. 2665
- Потоп. Истор. роман. 1914. — 955 стр. L. 2664
- Семья Поланецких. 1914. — 568 стр. L. 2662
- СЛЕЗКИН, Ю. Роман балерины. Роман. 1928. — 208 стр. L. 2624
- СЛОНИМСКИЙ, М. Шестой стрелковый 3 изд. 1923. — 260 стр. L. 2744
- ТЭФФИ, Н. Авантюрийный роман. 1931. — 146 стр. L. 2698
- ФОНВИЗИН, С. Без вины виноватыя. 1916. — 233 стр. L. 2641
- Записки свободной женщины. 1915. — 259 стр. L. 2643
- Конец дневника. Сплетня. 1916. — 221 стр. L. 2642
- ЧИРИКОВ, Е. Вечерай звон. 1932. — 194 стр. L. 2696
- Чужестранцы. Повесть. 1915. — 316 стр. L. 2649

IV. Muu keelne ilukirjandus.

A. Inglise ilukirjandus.

Romaanid, jutud, novellid.

- ADAMS, H. The Crime in the Dutch Garden. 1932. — 286 S. L. 2738
- ATHERTON, G. The Sophisticates. 1932. — 287 S. L. 2730
- BAILLIE-SAUNDERS, M. Upstairs. 1931. — 334 p. L. 2739
- BARING, M. In My End is My Beginning. 1931. — 326 p. L. 2718
- BENSON, S. Tobit Transplanted. 1932. — 318 p. L. 2720
- BORDEN, M. Sarah Gay. 1932. — 285 p. L. 2725
- CANNAN, J. Ithuriel's Hour. 1931. — 288 p. L. 2719
- DANE, C. Broome Stages. Vol. I. 1932. — 407 p. L. 2726-I
- do- Vol. II. — 407 p. L. 2726-II
- DELAFIELD, E. Challenge to Clarissa. 1932. — 286 p. L. 2729
- GALSWORTHY, J. On Forsyte 'Change. 1931. — 278 p. L. 2740
- GREEN, J. Christine and Other Stories. 1931. — 285 p. L. 2741
- HUGHES, R. A High Wind in Jamaica. 1931. — 272 p. L. 2737
- HURST, F. Lummox. 1931. — 320 p. L. 2733
- JAMESON, S. A Richer Dust. 1932. — 455 p. L. 2731
- KENNEDY, M. Return I Dare Not. 1932. — 295 p. L. 2722
- LAWRENCE, D. The Man Who Died. The Ladybird. The Captains Doll. 1932. — 286 p. L. 2727
- LOWNDES, B. The Lodger. 1913. — 287 p. L. 2626
- "Thou Shalt Not Kill". 1927. — 286 p. L. 2679

- Vanderlyn's Adventure. 1932. —
296 p. L. 2728
- MAUGHAM, S. The Moon and Six-pence. A Novel. 1932. — 286 p.
L. 2723
- NORRIS, W. Barbara and Company. 1914. — 286 p. L. 2618
- ONIONS, O. A Certain Man. 1932. — 318 p. L. 2721
- ORCZY, Baroness. The Scarlet Pimpernel. 1911. — 318 p. L. 2619
- PICKTHALL, M. Said the Fisherman. 1913. — 301 p. L. 2636
- REA, L. Rachel Moon. 1932. — 288 p. L. 1985
- ROCHE, Maro de la. Finch's Fortune. 1932. — 399 p. L. 2743
- SACKVILLE-WEST, E. . Simpson. A Life. 1931. — 359 p. L. 2732
- All Passion Spent. 1931. — 279 p. L. 2717
- SHERIFF, R. The Fortnight in September. A Novel. 1932. — 296 p. L. 2724
- WELLS, H. Tono-Bungay. Vol. I. — 278 p. L. 2625-I
- -do- Vol. II. 1909. — 256 p. L. 2625-II
- WILDE, O. A House of Pomegranates. 1909. — 252 p. L. 2617
- WOODEHOUSE, P. Big Money. 1932. — 286 p. L. 2742

B. Prantsuse ilukirjandus.

- LA FONTAINE, J. de. Fables. 1883. —
475 p. L. 2750

D. Soomekeelne ilukirjandus.

- TAMMSAARE, A. Totuus ja oikeus. Romaani. 1932. — 499 s. L. 2705

1. Üldpealiik.

I. Teaduste ajalugu ja metodoloogia (üldine). Üldteadustikud sõnaraamatud. Mitmekesise sisuga raamatud. Albumid. Koguteosed (poligraafia). Teaduslikkude seltside ja ühingute väljaanded. II. Ajalehed. Üldkirjanduslised ajakirjad. Kalandrid. III. Bibliograafia. Raamatukogundus.

„Aasta“ III. Koguteos ühistegelastele. 1931. — 58 lk. L. 1.101-III
ANTIK, R. Eesti ajakirjandus 1766—1930. Bibliograafia ühes toimetajate ja väljaandjate loeteluga. 1932. — 247 lk. L. 1.70

Avalikkudele raamatukogudele soovititud raamatute nimestik I. Koost. Ha-somini Raamatukogude Komisjon. 1932. — 22 lk. L. 1.109-I
Eesti Postimehe Öhtused Kõned. 1904. — 498 lk. L. 1.21-1904

E. V. Tartu Ülikooli Toimetused A XXII. Sisukord: U. Karell. An Observation on a peculiarity of the cardiac opening reflex in operated cases of cardiospasmus. — E. Krahn. Die Wahrscheinlichkeit der Richtigkeit des Vierfarbensatzes. — A. Audova. Der wirkliche Kampf ums Dasein. — H. Perlitz. Abstandsänderungen nächster Nachbaratome. 1932. L. 1.89-AXXII

-do- B Humaniora XXIV. Sisukord: L. Leesment. Die Verbrechen des Diebstahls und des Raubes nach den Rechten Livlands im Mittelalter. — N. Maim. Völkerbund und Staat T. I (S. 1-176). 1932. — 176+176 S. L. 1.89-BXXIV

-do- B XXV. Sisukord: A. Stender-Petersen. Tragoediae Sacrae. — W. Anderson. Beiträge zur Topographie der „Promessi Sposi“. — E. Kieckers. Sprachwissenschaftliche Miscellen VII. 1932. L. 1.89-BXXV

-do- B XXVI. Sisukord: A. v. Bulmerincq. Kommentar zum Buche des Propheten Maleachi. 4 (3,8-12). — A. Pridik. Wer war Mutemwija? — N. Maim. Völkerbund und Staat. T. II. 1932. L. 1.89-BXXVI

Fенно-Ugrica III. Soome-ugri hariduskongress. 1931. — 656 lk. L. 1.178-III

- do- IV. 1931. — 364 lhk. L. 1.178-IV
 Illo. Kirjanduslik kuukiri. Toim. Fr. Tuglas. 1919-20. L. 1.154
 Kodu ja maailm. Suvealbum 1932. — 32 lhk. L. 1.31
 Majaperemees. 1932. (Album). — 16 lhk. L. 1.181
 Noorte Pühade Album. 1932. — 18 lhk. L. 1.182
 Noorusmaa V almanak. Koost. E. Martinson. 1932. — 132 lhk. L. 1.93-V
 Pärnumaa Elu. Poliitika, teaduse ja kirj. aastar. X vihk. 1932. — 32 lhk. L. 1.56-X
 Universum. Kirj. — kunsti album 1932. — 48 lhk. L. 1.90-1932
 URGART, O. „Eesti Kirjanduse“ sisuregister 1906—1930. 1932. — 104 lhk. L. 1.180
 WELLNER, H. Reporter. Ajalehe-kaas-töö tehnika. 1932. — 52 lhk. L. 1.179
-
- ACKERKNECHT, E. Skandinavisches Büchereiweisen. 1932. — 309 S. L. 1.162
 Die Auslese aus Zeitschriften aller Sprachen. 1931. — 960 S. L. 1.153-1931
-
- Krämer, K. Bibliothekar. 1931. L. 1.76—1931
 ШАМУРИН, Е. Руководство по составлению алфавитного каталога. Изд. 2-ое. 1931. — 304 стр. L. 1.163
-
- Kansanvalistus ja Kirjastolehti. 1931. — 234+104 s. L. 1.81-1931

2. Usu-, mõtte- ja kasvatusteadus.

- Usuteadus. Mütoloogia. Mõtteteadus. Eetika. Hing ja keha. Grafoloogia. Astroloogia. Füsiognoomika. Miimika. Psükoloogia. Loogiku. Kasvatusteadus ja haridus.
- ADAMSON, J. Elutarkuse käsiraamat. Õpetus enese ja teiste tundmiseks, iseloomu ja saatuse määramiseks. 1932. — 63 lhk. L. 2.172
 Igapäevane palveraamat. 4. tr. 1931. — 123 lhk. L. 2.166
 JERUSALEM, V. Psüholoogia õperamat. 1920. — 208 lhk. L. 2.164
 KAMPMANN, M. Didaktika põhioonede. 1932. — 160 lhk. L. 2.35
 Kombeõpetus. 1921. — 87 lhk. L. 2.165
 KURVITS, A. Õpetaja kooliuenduse kandjana. 1932. — 48 lhk. L. 2.177
 MATVEI, J. Mispärasst tahate teie surra! ?II anne. 1932. — 69 lhk. L. 2.168
 Mõtteid valmivast intelligentsist. E. Yli-õpil. S. „Veljesto“ väljaanne. 1923. — 182 lhk. L. 2.169
 NIETZSCHE, F. Nõnda kõneles Zarathustra. 1932. — 375 lhk. L. 2.170
 OSTRA-OINAS, A. Laisk laps. 1932. — 24 lhk. L. 2.174
- PÖLD, P. Usuline kriis. 1932. — 64 lhk. L. 2.176
 REBANE, A. Tegelik enesearendus. 1932. L. 2.167
 Soome-Ugri II. hariduskongress Tallinnas 19.—21. juunini 1924. — 267 lhk. L. 2.171
 Tallinna linna naiskutsekool kümme aastat 1922—1932. Toim. A. Varma. — 144 lhk. L. 2.175
 Tallinna Pedagoogiumi tunni- ja õppekavad. 1932. — 84 lhk. L. 2.163
 WHITE, E. Looduse eeskuju ja elu. 1932. — 183 lhk. L. 2.173
-
- BREYSIG, K. Die Geschichte der Seele im Werdegang der Menschheit. 1931. — 526 S. L. 2.287
 GIESE, F. Psychologie der Arbeitshand. — 803—1124 S. L. 2.284
 JUNG, C. Psychologische Typen. 1921. L. 2.288

- KEYSERLING, H. Südamerikanische Meditationen. 1932. — 384 S. L. 2.285
- KRONFELD, A. Lehrbuch der Charakterkunde. 1932. — 451 S. L. 2.279
- KRÜGER, K. Kirchengeschichte für Schule und Haus. 1913. — 240 S. L. 2.274
- Leuchtfeuer. 1931. — 142 S. L. 2.3-1931
- NIETZSCHE, F. Werke in zwei Bänden. Ausgew. u. eingeleitet v. A. Messer. 581+612 S. L. 2.289
- PETERS, W. Die Vererbung geistiger Eigenschaften und die psychische Konstitution. 1925. — 400 S. L. 2.280
- Die Philosophie der Gegewart in Selbstdarstellungen. Bd. IV, V, VI, VII. 1923—1929. L. 2.163
- PRESBER, R. Also sprach Shakespeare. Ein Brevier. — 168 S. L. 2.276
- SANDERS, H. Hypnose und Suggestion. 1921. — 77 S. L. 2.278
- THIESS, F. Erziehung zur Freiheit. 1930. — 384 S. L. 2.286
-
- ВИВЕКАНАНДА, С. Бхакти-иора. — 74 стр. L. 2.282
- ПАМАЧАРАКА, Йор. Оккультиное лъчение. — 102 стр. L. 2.283
- СТРАХОВА, Н. очерк истории философии с древнейших времен философии до настоящего времени. 1916. — 143 стр. L. 2.273
- ЧАТТЕРДЖИ, Браман. Сокровенная религиозная философия Индии. — 104 стр. L. 2.281
-
- SAKARIA, H. Enkonduko an la pedagogion. (Historia skizo). 1932. — 20 lhk. L. 2.277

3. Ühiskonna-, õigus- ja majandusteadus.

- Sotsioloogia. Ühiskondlike ja poliitilike elu. Rahvamajandus. (Töölikküsimus. Ühistegevus. Sotsialism. Rahandus. Statistika. Läbkäimisabinõud). Õigusteadus. Valitsus. Teised ühiskondlised ja õiguslised küsimused. Noorsooliikumine.*
- ADAMSON, J. Majandusteadus keskkoolidele ja eneseharimiseks. 1932. — 211 lhk. L. 3.292
- Akadeemiline Ühistegevuse Selts 1922—32. 1932. — 30 lhk. L. 3.288
- ANNI, A. Noorsoo ülesandeid meie tänapäeva ühiskonnas ja vaimsusse. 1932. — 24 lhk. L. 3.286
- BEEREN, J. Uued tollipõhitariifid kuni 12. märtsini 1932. a. olnud muudatustega ja täiendustega. 1932. — 87 lhk. L. 3.293
- BULDAS, A. Riigi Teataja süsteematiiline üldjuht 1. jaan. 1932. a. maksavate normide alal. I. Keskvalitsuse poolt väljaantud normid. II. Omavalitsuste poolt väljaantud normid. 1932. — 186 lhk. L. 3.284
- CSEKEY, S. Omavalitsuste reform Eestis. 1932. — 19 lhk. L. 3.299
- Eesti Panga 1931. a. aruanne. 1932. — 32 lhk. L. 3.195-1931
- Eesti Vabariigi kulude ja tulude eelarve 1932/33. aastaks. 1932. — 41 lhk. L. 3.176-1932/3
- Eesti Vabariigi Vannutatud Advokaatide Nõukogu 1931. a. aruanne. 1932. — 79 lhk. L. 3.173-1931
- GUSTAVSON, A. — GROSHOLM, M. Avarii ja dispaši seadus seletustega ning näidetega. 1932. — 78 lhk. L. 3.290
- JANUSSON, J. Eesti majanduslik areng. 1932. — 79 lhk. L. 3.295
- JÖGI, V. Maksustamiskorralduse seadus ja maksmapanemise seadus. 1932. — 98 lhk. L. 3.285
- KAIV, J. — KURVITS, A. Hariduseala korraldus. Seadused ja määru sed hariduse alal. 1932. — 500 lhk. L. 3.302
- KLIIMAN, A. Administratiivakti teooria. 1932. — 270 lhk. L. 3.297
- KÜBARSEPP, E. Administratiiv-sisse-nõudmisse seadus ühes seletustega ja temas viidatud seadustega. 1932. — 112 lhk. L. 3.291
- Lihylandi Talorahva Sääduse-raamat 13. Nov. 1860 Kõigekõrgembalt kindnetü. 1863. — 290 lhk. L. 3.186
- MEIG, I. Meie elu raskused, nende põhjused ja kõrvaldamise võimalused. 1932. — 320 lhk. L. 3.303-I
- NIELÄNDER, H. Majandusteadus. II anne. 1931. — 80 lhk. L. 3.264

- NIRK, A. Missugune peaks olema meie vallaomavalitsus? 1932. — 30 lk. L. 3.287
- Noorkotka käsiraamat III: Laager. Koost. J. Peterson. 1932. — 164 lk. L. 3.262-III
- PETTAI, A. Kriminaalprotsessi loeng. 1932. — 143+104 lk. L. 3.298
- POOM, E. Moodne töötehnika ja mänduskriis. Ratsionaliseerimine töös ja majanduses. 1932. — 120 lk. L. 3.305
- Pärnu linna 1932/3. a. eelarve. 1932. — 104 lk. L. 3.177-1932/3
- Pärnu linnavalitsuse tegevuse ülevaade 1930/31. a. 1932. — 109 lk. L. 3.111-1930/1
- Riigi Teataja 1931 — II poolaasta. 1931. — 720—1309 lk. L. 3.48-1931-II
- Riigi Teataja Lisa. 1931 — II poolaasta. 1931. — 1537—2936 lk. L. 3.49-1931-II
- Riigikontrolöri ülevaade Eesti Vabariigil 1930/31. a. aruande ja riigiasutiste ning -ettevõtete revideerimisest. 1932. — 140 lk. L. 3.158-1930/1
- Side-eeskiri. I osa. Sideüksuste erialaline ettevalmistamine. 2. tr. 1932. — 101 lk. L. 3.91-I
- Tallinna linna eelarve 1932/33. 1932. — 289 lk. L. 3.76-1932/3
- Tallinna linna ehitusmäärus. 1932. — 76 lk. L. 3.301
- Tallinna linna pandimaja 1931. a. aruanne. 20-nes tegevusaasta. 1932. — 19 lk. L. 3.289
- Tallinna linna tervishoiuline sundmääruste kogu. III vihk. 1932. — 32 lk. L. 3.296-III
- Tallinna Majaomanikkude Selts 1907—1932. 1932. — 29 lk. L. 3.300
- Talundite rahvastik ja varandused. 1929/30. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed. Vihk II. 1932. — 95+44 lk. L. 3.294-II
- Tartu linna 1932/33. a. eelarve. 1932. — 108 lk. L. 3.73-1932/3
- Teine ja Kolmas Lastekaitse päev. 1932. — 83 lk. L. 3.21-II
- VENDER, J. Veksliseadus seletustega ja tsekiseadus. 1932. — 373 lk. L. 3.304
- Viljandi linna 1932/3. a. eelarve. 1932. — 50 lk. L. 3.77-1932/3
- Viru Maavalitsuse Teataja 1931. — 248 lk. L. 3.181-1931
- Öigus. 1931. — 488 lk. L. 3.53-1931
- X Öigusteadlaste päeva protokolid 1931. — 80 lk. L. 3.230-X
- BÄUMER, G. Die Frau im neuen Lebensraum. 1931. — 285 S. L. 3.815
- BERNMANN, O. Die Agrarfrage in Estland. 1920. — 56 S. L. 3.811
- BRAUN, H. Lebensversicherung. 1932. — 151 S. L. 3.822
- BUENGNER, J. Commentar zu dem vierten Buch des Liv-, Est- und Curländischen Privatrechts. I Bd.: Artikel 2907—3640. 1889. — 339 S. L. 3.305-I
- Ergänzungen zu den Gesetzen und Verordnungen betreffend die deutsche Kulturselbstverwaltung. II. 1932. — 147—189 S. L. 3.149-II
- GRONAU, K. Der Staat im Urteil der Neuzeit und Gegenwart. 1931. — 332 S. L. 3.317
- Hübners geographisch-statistische Tabellen aller Länder der Erde. 71. Ausg. 1932. — 564 S. Vt. 7. pealiik (L. 7.295).
- KEYNES, J. M. Vom Gelde. 1932. — 635 S. L. 3.321
- KOELLREUTTER, O. Der englische Staat der Gegenwart und das britische Weltreich. 1930. — 136 S. L. 3.320
- LLOYD GEORGE, D. Die Wahrheit über Reparationen und Kriegsschulden. 1932. — 196 S. L. 3.323
- MAIM, N. Völkerbund und Staat. 1932. — 356 S. L. 3.303
- Nachrichtenblatt ueber die fascistischen Korporationen. Hrsg. v. Ital. Korporationsministerium. 1931. L. 3.300-1931
- ROSENSTOCK, E. Die Europäischen Revolutionen. Volkscharaktere und Staatenbildung. 1931. — 554 S. L. 3.316
- SOMBART, W. Die drei Nationalökonomien. Geschichte und System der Lehre von der Wirtschaft. 1930. — 352 S. L. 3.318
- TINGSTEN, H. Amerikanische Demokratie. Grundzüge des Verfassungsrechts der Vereinigten Staaten von Amerika. 1931. — 112 S. L. 3.319
-
- БЕЛЯЦКИН, С. Защита по уголовным делам. 1931. — 208 стр. L. 3.299
- ВЛАДИМИРОВ, Л. Advocatus miles. Пособие для уголовной защиты. 1911. — 230 стр. L. 3.304

- ІІ Конференція союзов городов Балтійских стран в Талліннѣ 5—6 сент. 1931 г. — 1932. — 43 стр. L. 3.302
- ДРИЛЬ, Д. Ученіе о преступности и мѣрах борьбы с нею. 1912. — 121 + 568 стр. L. 3.312
- ИВАНОВ, С. Бухгалтерная экспертиза в судебном процессѣ 1913. — 222 стр. L. 3.310
- ЛЕМАЙЕР, К. Административная юстиція. 1905. — 206 стр. L. 3.314
- ЛИНСКІЙ, Б. Политический словарь. — 320 стр. L. 3.309
- ЛИСТ, Ф. Международное право в систематическом изложении. 4 изд. 1923. — 574 стр. L. 3.306
- НОЛЬДЕ, Б. Очерки русского государственного права. 1911. — 554 стр. L. 3.313
- Шестьдесят лет кооперативной работы 1871 — 1931. 1932. — 80 стр. L. 3.301
- JANŠAK, S. Les conditions sociales dans l'ancienne Hongrie et la situation de la Slovaquie. 1932. — 64 p. L. 3.324
- Résumé mensuel des travaux de la Société des Nations. 1931. — 520 p. L. 3.298-1931

4. Keeleteadus, kirjandus, kunst.

Üldteosed. Eesti keel. Võõrad keeled. Kirjandus. Kirjanduse teooria. Eesti kirjanduse ajalugu ja kirjanduse arvustus. Võõrkeelte kirjandusajalugu ja kirjanduse arvustus. Kunst.

- AAVIK, J. Sada uut tyvisõna. 1932. — 32 lk. L. 4.150
- Eesti Keel. 1931. — 192 lk. L. 4.24-1931
- KOORT, A. Keel ja loogika. 1932. — 32 lk. L. 4.154
- LOORITS, O. Eesti rahvaluuleteaduse tänapäev. 1932. — 58 lk. L. 4.149
- PARIS, R. Konrad Mägi. 1932. — 282 lk. L. 4.155
- SAARESTE, A. Eesti keeleala murde-llisest liigendusest. 1932. — 32 lk. L. 4.156
- SUITS, G. — LEPIK, M. Eesti kirjandusajalugu tekstides. I osa. 1932. — 157 lk. L. 4.152
- TOHVER, L. Kreutzwaldi välistkirjanduskust eruditsioonist. 1932. — 199 lk. L. 4.151
- TUGLAS, F. William Shakespeare. Essee. 1920. — 48 lk. L. 4.153
- DEUTSCHBEIN, M. System der neu-englischen Syntax. 4. Aufl. 1931. — 322 S. L. 4.436
- FISCHER, W. — KELLER, W. — FEHR, B. Die englische Literatur von der Renaissance bis zur Aufklärung. Fischer, W. Die Vereinigten Staaten von Nordamerika. 1928—29. 282+134 S. (Handb. d. Literaturwissenschaft v. Dr. O. Walzel) L. 4.15
- GLEICHEN-RUSSWURM, A. Die Schönheit. Ein Buch der Sehnsucht. — 303 S. L. 4.421
- Handbuch der Literaturwissenschaft. Hrsg. v. Dr. O. Walzel: Keller, W. — Fehr, B. Die englische Literatur von der Renaissance bis zur Aufklärung. Fischer, W. Die Vereinigten Staaten von Nordamerika. 1928—29. 282+134 S. L. 4.15
- HOLM, A. Lübeck die Freie und Hanse-Stadt. 122 Abb. 1900. — 150 S. L. 4.295
- JAANVÄRK, E. Wissenschaftliche und philosophische Prosa. Katkendeid saksakeelset teaduslikku ja filosofilist proosat-keskkooli viimastele kl. 1932. — 96 S. L. 4.418
- JACOBSEN, L. Deutsche Sagen und Geschichten. 2. Aufl. 1932. — 72 S. L. 4.417
- KELLER, W. — FEHR, B. Die englische Literatur von der Renaissance bis zur Aufklärung. Fischer, W. Die Vereinigten Staaten von Nordamerika. 1928—29. 282+134 S. (Handb. d. Literaturw.) L. 4.15
- KUHN, A. Die neuere Plastik von achtzehnhundert bis zur Gegenwart. 2. A. 1922. — 134 S. L. 4.419
- LANGENSCHEIDT. Taschenwörterbuch der französischen und deutschen Sprache. I. T.: Französisch-deutsch. — 512 S. L. 4.429-I

- -do- II. T.: Deutsch-Französisch. — 472+40 S. L. 4.429-II
- LIETZMANN, W. Mathematik und bildende Kunst. 1931. — 150 S. L. 4.435
- MATTHIAS, TH. Gedrängtes vollständiges Fremdwörterbuch. 1926. — 489 S. L. 4.434
- Der Grosse Duden. Rechtschreibung der deutschen Sprache und der Fremdwörter. 1930. — 647 S. L. 4.420
- MENGE-GÜTHLING. Griechisch-deutsches Schulwörterbuch. T. I: Griechisch-deutsch. 1906. — 635 S. L. 4.427-I
- -do- T. II: Deutsch-griechisch. 1910. — 642 S. L. 4.427-II
- MÜLLER-BOHN, H. Die Denkmäler Berlins in Wort und Bild. — 114 S. L. 4.423
- PIRANG, H. Das Baltische Herrenhaus. III T.: Die neuere Zeit seit 1850. 1930. — 88 S. + 80 Taf. L. 4.54-III
- SAARESTE, A. Die estnische Sprache. 1932. — 56 S. L. 4.432
- SPEMANN. Goldenes Buch der Kunst. 1910. — 1800 S. L. 4.425
- STENDER-PETERSEN, A. Tragoeiae sacrae. Materialien u. Beiträge zur Geschichte der polnisch-lateinischen Jesuitendramatik der Frühzeit. 1931. — 279 S. L. 4.416
- SÜPFLE, K. Aufgaben zu lateinischen Stilübungen. II. T. 1878. — 434 S. L. 4.412-II
- ÜBELACKER, M. Richtig Deutsch durch Selbst-Unterricht. 1922. — 144+32 S. L. 4.414
- WALTHER, E. Walther von der Vogelweide nebst einigen anderen Minnesängern. 1914. — 96 S. L. 4.415
- Weltliteratur der Gegenwart 1890—1931. Bd. I: Germanische und nordische Länder. Hrsg. v. W. Schuster. 1931. — 427 S. L. 4.413-I
- do- Bd. II: Romanische und östliche Länder. 1931. — 429 S. L. 4.413-II
- do- Büchertafel. Germanische und nordische Länder. Romanische und östliche Länder. — 121 S. L. 4.413
- ДУРОВ, А. Архитектурные формы. Каменные, кирпичные и деревянные. Пособие при проектировании для инженеров, студентов и техников. 1904. — Vt. 6. peal. (L. 6.310)
- Литература и Искусство. Орган Института Литературы, искусства и языка коммунистической академии. 1931. L. 4.377-1931
- Московский Архитектурный Мир. Ежегодник современного и декоративного искусства под ред. инж.-арх. Э. Л. Леви. Вып. I — 126 стр., вып. II — 140 стр., вып. III — 166 стр. L. 4.430
- ПОКРОВСКИЙ, В. Александр Сергеевич Грибоедов. Его жизнь и сочинения. 1911. — 248 стр. L. 4.411
- ШАЛЫГИН, А. Дополнительный курс теории словесности. Очерки и разборы произведений всемирной литературы. 2-е изд. 1914. — 392 стр. L. 4.426
- The Nation's Pictures. Part 13—24. — 48 p. L. 4.424
- SALAMAN, M. British Book Illustration yesterday and to-day. 1923. — 175 p. L. 4.433
- TOUSSAINT-LANGENSCHEIDT. Die Methode Toussaint-Langenscheidt und ihre Hilfsmittel für den Sprachunterricht. Englisch. 1909. L. 4.365
- VILLATTE, C. Parisismen. Alphabetisch geordnete Sammlung der eigenartigen Ausdrücke des Pariser Argot. 1912. — 403 S. L. 4.431
- LANGENSCHEIDT. Taschenwörterbuch der französischen und deutschen Sprache. I T.: Französisch-deutsch. — 512 S. L. 4.429-I
- Taschenwörterbuch der schwedischen und deutschen Sprache. T. I: Schwedisch-deutsch. 1911. — 646 S. L. 4.296
- LINDBERG, N. Lehrbuch der schwedischen Sprache. 1932. — 234 S. L. 4.267
- MENGE-GÜTHLING. Griechisch-deutsches Schulwörterbuch. T. I: Griechisch-deutsch. 1906. — 635 S. L. 4.427-I

5. Matemaatika, loodus- ja arstiteadus.

- Matemaatika. Üldteosed loodusloost. Tüheteadus. Geodesia. Füüsika. Füüsiline maadeteadus ja meteoroloogia. Keemia. Geoloogia ja mineraloogia. Bioloogia. Bakterioloogia. Anatoomia. Füsioloogia. Zooloogia. Botaanika. Arstiteadus ja tervishoid. Farmakoloogia. Loomaarstiteadus.*
- JAAKSON, J. Pöllumajanduslik aritmeetika ülesandeis. 1932. — 144+16 lk. L. 5.158
- KANGAS, E. Iluravi. 1931. — 144 lk. L. 5.153
- KLEITSMAN, R. Sigimatusest abielus. 1932. — 7 lk. L. 5.155
- Loomade tohter. 1891. — 96 lk. L. 5.149
- NURMIK, M. Talv. 1932. — 95 lk. L. 5.154
- RIKS, V. Lühike maamõõte- ja loodmisõpetus pöllutöö- ja aianduskoolele ja iseõppijaile. 1931. — 120 lk. L. 5.159
- SUMBERG, V. Koolipink. 1932. — 23 lk. L. 5.156
- Tartu Ülikooli Lastekliinik 1922—1932. 1932. — 71 lk. L. 5.152
- Tartu Ülikooli Naistekliinik Röntgeni osakond 1922—1932. 1932. — 45 lk. L. 5.157
- THOMALLA, C. Uued teed tervisele. Tervishoid, moodsad ravimisviisid ja igapäevased kehaharjutused. 1932. — 128 lk. (Elav Teadus 2) L. 5.151
- Võrumaa tervishoiuline kirjeldus. Toim. A. Rammul. 1932. — 93 lk. L. 5.160
-
- Anorgaanilise keemia konспект (saksakeelne). 1932. — 234 lk. L. 5.93
- AUDOVA, A. Der wirkliche Kampf ums Dasein. T. I. Organismen. T. II. Symbole. T. III. Gesellschaften oder Societäten. 1931. — 180 S. L. 5.320
- BÜSCHER, G. Giftgas! und wir? Die Welt der Giftgase: Wesen und Wirkung / Hilfe und Heilung. 1932. — 220 S. L. 5.334
- CLATER, F. Die Abrichtung und Dressur des Hundes insbesondere des Luxus-, Gebrauchs-, Kriegs-, Polizei- und Sanitätshundes. — 68 S. L. 5.328
- FOREL, A. Die sexuelle Frage. 1909. — 628 S. L. 5.329
- FRANCÉ, R. Lebender Braunkohlenwald. Eine Reise durch die heutige Urwelt. 1932. — 79 S. L. 5.333
- Handwörterbuch der Naturwissenschaften Bd. VI. Lacaze-Duthiers-Morrison, Robert. Mit 885 Abb. im Text. 2. Aufl. 1932. — 1134 S. L. 5.306-VI
- HANSEN, H. Trinke und genese durch Pflanzen-Rohsäfte. — 64 S. L. 5.330
- JEANS, J. Der Weltenraum und seine Rätsel. 1931. — 211 S. L. 5.332
- LIPPMAA, T. Beiträge zur Kenntnis der Flora und Vegetation Südwest-Estlands. 1931. — 254 S. L. 5.326
- MEYER, T. Arzneipflanzenkultur und Kräuterhandel. 3. A. 1919. — 188 S. L. 5.309
- NICOL, R. — SCHRÖDER, G. Die Lungentuberkulose. Lehrbuch der diagnostischen Irrtümer. 1932. — 328 S. L. 5.337
- PORT, J. Untersuchungen über die Wirkung der Neutralsalze auf das Keimlingswachstum bezüglich der Abhängigkeit von ihrer Konzentration. 1932. — 166 S. L. 5.327
- PUUSEPP, L. Chirurgische Neuropathologie I Bd. Die peripherischen Nerven. Mit 330 Abb. II Liefer. 1932. — 662 S. L. 5.281-I, 2
- SCHMID, B. Aus der Welt des Tieres. 1930. — 227 S. L. 5.331
- SCHNACK, F. Im Wunderreich der Falter. 1930. — 191 S. L. 5.335
- Sitzungsberichte der Naturforscher-Gesellschaft bei der Universität Tartu. XXXVIII. Red. v. A. Tammekann. 1931. — 47 S. L. 5.81-XXXVIII
- VENZMER, G. Giftige Tiere und tierische Gifte. 1932. — 80 S. L. 5.319
- WALTHER, H. Mein Hundebuch. 48 Bildnisstudien. 1931. — 48 S. L. 5.336
- Der Wendepunkt im Leben und im Leiden. 1931. — 630 S. L. 5.323
-
- БЕРЛИН, А. Царство гусениц. 1915. — 30 стр. L. 5.321
- Природа и Люди. 1914. — 851 стр. L. 5.324
- РЕФОРМАТСКИЙ, С. Начальный курс органической химии. 15-ое изд. 1923. — 288 стр. L. 5.338
- ШЛЕЙЕР, А. — НЕЙНЦИГ, К. Жуки Европы. 1912. — 140 стр. L. 5.322
-
- ÖPIK, E. Measures of Double Stars (1926—1930). Second series. 1932. — 28 p. L. 5.325

6. Tegelikud teadused.

- Üldteosed. Pöllumajandus ja aiandus. Kodumajapidamine. Metsandus. Kalandus. Kaubandus. Raamatupidamine. Kiirkiri. Inseneri teadus. Tehnoloogia. Tööstus. Fotograafia. Käsitööstus. Söjaasjandus. Sport. Mängud Lõbustused.*
- AAMISEPP, J. Kuidas sortida väljaveo söögikartulit. 1932. — 16 lhk. L. 6.430
- AASLAVA, E. Moodne kodusisustus. 1932. — 83 lhk. L. 6.416
- Aiatööleht. 1907. — 96 lhk. L. 6.412-1907
- AISBERG, E. Nüüd ma tean! Mida algaja raadiost peab teadma. 1932. — 91 lhk. L. 6.414
- ANDRESEN, A. Kuidas valmistada lendav lennuk-mudel? 1932. — 54 lhk. L. 6.434
- BALDER, A. Pealik lahingus. Jao-, rühma- ja kompaniipealiku lahingtegvuse käsiraamat. 1932. — 145 lhk. L. 6.425
- Bridge. Reeglid ja arvutustabelid: kontrakt, vanderbilt ja reform. — 32 lhk. L. 6.428
- Eesti kehakultuuri aastaraamat VI. Toim. A. Luht. 1932. — 196 lhk. L. 6.39-VI
- Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskelts 1929—1932. 1932. — 51 lhk. L. 6.436
- Eesti metsanduse aastaraamat VI. Toim. K. Verberg. 1932. — 408 lhk. + 26 pilti. L. 6.111-VI
- Eesti Punasekarja tõuraamat IV. 1929—31. 1932. — 153 lhk. L. 6.173-IV
- Eesti Spordileht. 1931. L. 6.128-1931
- Ei iial sõda! 1932. — 60 lhk. L. 6.415
- Garnisoni määrustik (Jaod I—III). 2. tr. 1932. — 162 lhk. L. 6.116
- GROSBERGER, M. Relvtehnilised algmõisted II osa. R. klp. Maksimi hooldamine ja ülevaatus. 1932. — 69 lhk. L. 6.306-II
- HALLER, B. Uurimusid mustlepa (*Alnus glutinosa* Gaertn.) kasvukäigust. 1932. — 57 lhk. L. 6.418
- JOHANSON, A. Jalaväe relvade materjalosa. Noortele. 1932. — 48 lhk. L. 6.429
- Juhend ruhikute ehitamiseks ja kasutamiseks jõgede ületamisel. 1932. — 35 lhk. L. 6.432
- Kehalise kasvatuse metoodika konспект. 1932. — 50 lhk. L. 6.420
- Laevandus ja Kalaasjandus. 1931. L. 6.20-1931
- Lahingueeskiri (LE). 1932. — 187 lhk. L. 6.426
- LIIDEMAN, K. Jaoskondliku agronoomilise nõuandetöö korraldus, metoodika ja praktika. (Talumajandusnõuande büröö 1929. — 31. a. tegevusest). 1932. — 148 lhk. L. 6.433
- MICHELSON, H. Eesti skaudi käsiraamat. 1932. — 72 lhk. L. 6.431
- NURMIK, M. Saagu valgus. Jutustisi valgustusest. 1932. — 63 lhk. L. 6.417
- Pionerieeskiri. I osa. Väliskindlustus. 1932. — 268 lhk. L. 6.419-I
- Ratsariviteenistus kaitseiidus. 1932. — 101 lhk. L. 6.424
- REIER, H. Mehaaniline tehnoloogia tööstuslikkudele koolidele II. Metallide venivusel põhjenevad tööstustehed. Töötamine terariistade abil. 1928. — 82 lhk. L. 6.122-II
- REMEL, A. Otstarbekohane ja ilus kodu. 1932. — 112 lhk. L. 6.419
- RITTICH, N. Praktiline raamatupidamine iseõppimiseks. 1931. — 117 lhk. L. 6.423
- Suurtsükiväe eeskiri. I osa. Kerge suurtükivägi. 1932. — 91 lhk. L. 6.427-I
- Suur-valge inglise ja parandatud maatöögu sigade tõuraamat I. 1923—30. 1931. — 34 lhk. L. 6.422-I
- VIROK, E. Ülevaade Tallinna linna puiestikest. 1932. — 91 lhk. L. 6.437
- VÖSOTSKY, A. Lõhkeainete praktiline kasutamine (kultuuridel ja pöllumajanduses). Käsiraamat maaharijatele ja minöriridele. 1932. — 55 lhk. L. 6.435
- Üldised saksa merekindlustustingimused. Väljaantud aastal 1919 saksa merekindlustajate poolt. 1931. — 49 lhk. L. 6.421
- ZITKOV, B. Sellest raamatust. 1931. — 41 lhk. L. 6.413
- ALBERT, K. Lexikon der graphischen Techniken. 1927. — 312 S. L. 6.360
- AMSTUTZ, W. Neue Wege im Hotelbau. 1929. — 16 S. + 57 Abb. L. 6.361
- BERGMANN, A. Der gesamte kaufmännische Briefwechsel in deutscher Sprache. — 171 S. L. 6.353

- Praktische französische Handelskorrespondenz enthaltend 133 franz. Originalbriefe nebst 41 deutschen Briefen zum Übersetzen ins Französische. — 203 S. L. 6.357
- BLOCH, A. Kindergymnastik im Spiel. 1925. — 103 S. L. 6.371
- BUSSIEN, R. Automobiltechnisches Handbuch. 1931. — 1362 S. L. 6.355
- DIETERICH, H. Die Zentralheizung und ihre Bedienung. — 209 S. L. 6.373
- GEORGI, F. — SCHUBERT, A. Die Technik der Stanzerei, das Pressen, Ziehen und Prägen der Metalle. 1923. — 234 S. L. 6.365
- GRAU, H. Technik und Film. Die Filmkamera im Dienste der Technik und Wissenschaft. 1932. — 80 S. L. 6.374
- HARBERS, G. Das Kleinhaus. 1932. — 87 S. L. 6.372
- ISENFELS, P. Gymnastik als Lebensfreunde. 1926. — 3 S. + 2 Tafeln. L. 6.370
- KOLLMANN, F. Wunder der Technik. 1931. — 265 S. L. 6.369
- MATTHIESSEN, H. — FUCHS-LOCHER, E. Die Pumpen. Ein Leitfaden für höhere technische Lehranstalten und z. Selbstunterricht. 1932. — 106 S. L. 6.377
- MAURER, K. Die Romantik des Messens. 1932. — 80 S. L. 6.352
- MEVES, A. Deutsches Kranbuch. 1923. — 104 S. L. 6.351
- PFEIFFER, E. Durch die technische Welt. 1931. — 272 S. L. 6.359
- Die rentabelsten Apfelsorten, empfohlen vom Estländischen Gartenbau-Verein zum Anbau in den Handelsgärten Estlands und Nord-Livlands. — 1906. L. 6.375
- RICARDO, H. Schnellaufende Verbrennungsmotoren. 1932. — 447 S. L. 6.376
- SCHUCHARDT-SCHÜTTE. Technisches Hilfsbuch. 2. Aufl. — 312 S. L. 6.363
- SCHÜLE, W. Technische Thermodynamik Bd. I: Die für den Maschinenbau wichtigsten Lehren nebst technischen Anwendungen. I T.: Lehre von den Gasen u. allgemeine thermodynamische Grundlagen. 1930. — 385 S. L. 6.344-I, 1
- do- Bd. I; T. II: Lehre von den Dämpfen. 1930.—280 S. L. 6.344-I, 2
- do- Bd. II: Höhere Thermodynamik. 1923. — 507 S. L. 6.344-II
- SCHULZE, K. Der Ziegelbau. 1927. — 202 S. L. 6.379
- SMREKER, O. Der Wasserbau. III T. des Handbuchs der Ingenieurwissenschaften: Die Wasserversorgung der Städte. 1914. — 522 S. L. 6.368
- Technik für Alle. 1931/32. — 514 S. L. 6.48-1931/2
- THOMALEN, A. Kurzes Lehrbuch der Elektrotechnik. 1929. — 359 S. L. 6.366
- АНИНСКАЯ, Т. Вегетарианская кухня. 502 блюда и более 500 полезных советов. 1931. — 201 стр. L. 6.349
- БУАН, Э. Гальванопластика, викилорвание, золочение, серебрение и электрометаллургия. 3 изд. — 226 стр. L. 6.350
- ДУРОВ, А. Архитектурные формы. Каменные, кирпичные и деревянные. 1904. L. 6.310
- Задачи и этюды. Сборник обединения любителей шахматных задач и этюдов при Всесоюзной Шахматно-Шашечной Секции. Вып. I—VIII. L. 6.345
- НЕЧАЕВ, А. Психология побед и поражений в шахматной игре. 1928. — 61 стр. L. 6.346
- ПОГОДИН, А. Курс пароходовой механики. Ч. I: Паровые котлы. 1912. — 294 стр. L. 6.354-I
- do- Ч. II: Устройство паровых машин. 1913. — 378 стр. L. 6.354-II
- Атлас чертежей к курсу пароходной механики. Ч. I. 37 листов. L. 6.354
- РАБИНОВИЧ, И. Эндшпиль. Заключительная статья шахматной партии. 326 стр. L. 6.347
- САКС, И. Русско-нѣмецко-англо-французский словарь выражений и оборотов свойственных торговой корреспонденцій. 1912. — 541 стр. L. 6.362
- Удобрение полей и огородов. 1932. — 19 стр. L. 6.353
- ШИРИНСКИЙ-ШИХМАТОВ, А. Медведь и медвежья охота. 1927.— 73 стр. L. 6.367
- Mc SHANE, Ch. The Locomotive up to date. 1920. — 894 p. L. 6.364
- OBERLE, E. Universal Commercial Correspondence in 5 parts, containing 250 examples of commercial letters. English Part. — 152 p. L. 6.356

7. Maade- ja rahvasteteadus.

Üldteosed. Eesti maadeteadus. Euroopa maadeteadus. Teiste ilmajagude maadeteadus. Kaardid, atlased, linnade plaanid, reisijuhid. Rahvasteteadus. Folkloore. Antropoloogia. Reisikirjeldised.

- Eesti teedekaart. I—V. 1931. L. 7.71
 EISEN, M. Kevadised pühad. 1932. — 97 lk. L. 7.75
 JUNG, J. Eesti rahva vanast usust, kombedest ja juttudest. 1879. — 116 lk. L. 7.70
 KALLAS, A. Maroko võlus. 1932. — 139 lk. (Kogutud teosed IX). L. 7.72
 LANG, J. Tartu juht koolidele ja huvi-reisijatele. 1931. — 154 lk. L. 7.74
 Maailma maad ja rahvad. II köide. 1931. — 961—1545 lk. L. 7.53-II
 PIGAFETTA, A. Esimene teekond ümber maailma. Magalhaes'e avastusreis 1519—1522. 1932. — 116 lk. (Elav Teadus 3). L. 7.73
 Valgamaa. Maadeteaduslik, tulunduslik ja ajalooline kirjeldus. 1932. — 598 lk. L. 7.77
 Vanavara vallast. 1932. — 222 lk. (Õpet. Eesti Seltsi Kirjad I) L. 7.76
-
- ANDREWS, R. Mit Harpune, Büchse und Spaten. Ein Forscherleben. 1931. — 208 S. L. 7.326
 BANSE, E. Das Beduinenbuch. Von Karawanenführern, Derwischen, Schechen und Bluträubern. 1931. — 356 S. L. 7.290
 — Neue illustrierte Länderkunde. 1931. — 323 S. L. 7.291
 BERG, B. Der Lämmergeier von Himalaja. 1931. — 208 S. L. 7.332
 BERNATZIK, H. Albanien. Das Land der Skipetaren. 1930. — 63 S. + 105 Abb. L. 7.322
 BONSELS, W. Bilder aus Indien nach „Indienfahrt“. 1932. — 64 S. L. 7.329
 BROWN, A. Japan. Aufstieg zur Weltmacht. 1931. — 294 S. L. 7.301
 Budapest und Umgebung. 1929. — 148 S. L. 7.303
 BYRD, R. Flieger über dem Sechsten Erdteil. Meine Südpolexpedition 1928/30. 1931. — 270 S. L. 7.323
 CLAUSS, L. Von Seele und Antlitz der Rassen und Völker. Eine Einführung in vergleichende Ausdrucksforschung. 1929. — 99 S. + 231 Abb. auf 86 Taf. L. 7.300
 DAVID-NEEL, A. Heilige und Hexer. Glaube und Abergläube im Lande des Lamaismus. 1931. — 296 S. L. 7.292
 DUHAMEL, G. Spiegel der Zukunft. 1931. — 248 S. L. 7.318
 DYHRENFURTH, G. Himalaja. Unsere Expedition 1930. 1931. — 380 S. L. 7.293
 EDSCHMID, K. Glanz und Elend Süd-Amerikas. Roman eines Erdteils. 1932. — 480 S. L. 7.320
 GEILINGER, W. Der Kilimanjaro. Sein Land und seine Menschen. 1930. — 182 S. L. 7.298
 Handbuch der geographischen Wissenschaft. Süd-Amerika in Natur, Kultur, und Wirtschaft. Von O. Maull u. a. 1930. — 518 S. L. 7.205-III
 HEDIN, S. Jehol. Die Kaiserstadt. 1932. — 212 S. L. 7.294
 HUBER, A. Auf wilden Pfaden im Neuen Kanada. 1931. — 239 S. L. 7.315
 Hübners geographisch-statistische Tabellen aller Länder der Erde. 71. Ausgabe 1932. Neu bearb. u. abgeschlossen im Januar 1932 von Dr. E. Würzburger in Verbindung mit Dr. E. Roesner. 1932. — 564 S. L. 7.295
 HÜRLIMANN, M. Die Schweiz. Landschaft und Baukunst. 1931. — 288 S. L. 7.302
 Illustrierter Führer durch Paris und Umgebung. — 236 S. L. 7.308
 Illustrierter Führer durch die Schweiz. 1926. — 444 S. L. 7.307
 JACOBSEN, A. Die weisse Grenze. Abenteuer eines alten Seebären rund um den Polarkreis. 1931. — 159 S. L. 7.324
 KATZ, R. Funkelnder ferner Osten. Erlebtes in China-Korea-Japan. 1931. — 299 S. L. 7.296
 KOHL-LARSEN, L. Die Arktisfahrt des „Graf Zeppelin“. 1931. — 202 S. L. 7.297
 LOORITS, O. Die Geburt und der Tod in der livischen Volksüberlieferung. 1932. — 200 S. L. 7.289
 LUSCHAN, F. Völker, Rassen, Sprachen. Anthropologische Betrachtungen. 1927. — 383 S. L. 7.813

- MANNINEN, I. Die finnisch-ugrischen Völker. 1932. — 384 S. L. 7.330
- MATTHIAS, L. Griff in den Orient. 1931. — 318 S. L. 7.321
- MAWSON, D. Leben und Tod am Südpol. 1928. — 158 S. L. 7.325
- Neapel und Umgebung. 1927. — 104 S. L. 7.304
- Prag und Umgebung. — 96 S. L. 7.309
- Riviera. Italienische und französische Küste. Pisa-Marseille. 1930. — 288 S. L. 7.310
- Rom und Umgebung mit kleinem Sprachführer. 8. Aufl. — 160 S. L. 7.311
- SCHNACK, F. Auf ferner Insel. Glückliche Zeit in Madagaskar. 1931. — 152 S. L. 7.331
- SCWEIGER-LERCHENFELD, A. Afrika. 1886. — 952 S. L. 7.273
- SEALSFIELD, Ch. Das Kajütenbuch. — 318 S. L. 7.333
- SEYDLITZ, E. Geographie. Bd. I: Deutschland. 1925. — 408 S. L. 7.299-I
- -do- Bd. II: Europa (ohne Deutschland). 1931. — 1196 S. L. 7.299-II
- -do- Bd. III: Aussereuropäische Erdeiteile. 1927. — 766 S. L. 7.299-III
- STENBOCK-FERMOR, A. Deutschland von unten. 1931. — 160 S. L. 7.319
- WAIBEL, L. Vom Urwald zur Wüste. Natur- und Lebensbilder aus Westafrika. 1928. — 206 S. L. 7.316
- WEGENER, E. Alfred Wegeners letzte Grönlandfahrt. 1932. — 304 S. L. 7.328
- WEGENER, G. China. 1930. — 233 S. L. 7.317
- Wien und Umgebung. 1929. — 96 S. L. 7.305
- Wohin soll ich reisen? Die schönsten Reiseziele in Mitteleuropa. — 332 S. L. 7.306
- WÜRZBURGER, E. — ROESNER, E. Hübners geographisch-statistische Tabellen aller Länder der Erde. 71. Ausg. 1932. — 564 S. L. 7.295
-
- Живописная Россия. Т. II, ч. I: Северо-западный окраини России. Великое княжество Финляндское. 1882. — 306 стр. L. 7.288
- МИРБО, О. Автомобиль 629—Е8. (Дневник путешествия на автомобиль через часть Франции, Бельгии, Голландии, Германии). 1910. — 303 стр. L. 7.312
- СОКОЛОВ-СТРАХОВ, К. В горных долинах Афганистана. 1930. — 78 стр. L. 7.327
-
- RENIER, G. The English: Are they human? 1932. — 286 p. L. 7.314

8. Ajalugu.

- Balticum. Eesti ajalugu. Üldine ajalugu. Úrgaja kultuur ja kultuuri ajalugu. Muinasajateadus. Suguvõsadeeadus. Elulood ja kirjavahetised. Mälestised.
- Ajalooline Ajakiri. 1931. — 240 lk. L. 8.29-1931
- ASSON, E. Suur Prantsuse revolutsioon. 1932. — 104 lk. L. 8.109
- Eesti avalikud tegelased. Eluloolisi andmeid. Toim. R. Kleis. 1932. — 412 lk. L. 8.38
- FERRERO, G. Vana-maailma hukkumine. 1932. — 116 lk. L. 8.111
- Kurrikoffide suguvõsa. 1913. — 94 lk. L. 8.104
- LAHESALU, E. Sõjavangis. (Mälestisi). 1932. — 100 lk. L. 8.108
- Punased aastad. Mälestisi ja dokumente 1905. a. liikumisest Eestis I. Toim. H. Kruus. 1932. — 252 lk. L. 8.25-I
- SNELL, F. Garibaldi. 1932. — 148 lk. L. 8.112
- VEHM, G. Kolovere loss enne ja nüüd. 100-aastase kestuse puhul. 1932. — 160 lk. L. 8.110
- WELLS, H. Suur maailmasöda. 1932. — 112 lk. (Elav Teadus 1) L. 8.106
- VÄRAV, E. Halliste kihelkonna avalik elu aegluubis. 1932. — 48 lk. L. 8.107
-
- AMELUNG, F. Bilder zur baltischen Cultur-Geschichte mit der Bildererklärung und dem Originaltext. I Lief: Ehstnische Bauernhochzeit Anno 1643 auf dem Gute Kunda (In Ehstland). 1879. — 38 S. L. 8.593-I

- Geschichte der Stadt und Landschaft Fellin von 1210 bis 1625. 1898. — 231 S. L. 8.588
- Arbeiten des Zweiten Baltischen Historikertages zu Reval 1912. 1932. — 278 S. L. 8.608
- BAUER, W. Die öffentliche Meinung in der Weltgeschichte. 1930. — 402 S. (Museum der Weltgeschichte Bd. II) L. 8.587-II
- BECKER, K. Weltgeschichte. Bde I—II, III—IV, V—VI, VII—VIII, IX—X, XI—XII. L. 8.602
- BOSSHARD, W. Indien kämpft! 1931. — 290 S. L. 8.474
- BRENTANO, L. Mein Leben im Kampf um die soziale Entwicklung Deutschlands. 1931. — 424 S. L. 8.434
- BREVERN, G. Der liber census Daniae und die Anfänge der Geschichte Harrien und Wirlands (1219—1244). 1858. — 300 S. L. 8.594
- BÜHLER, J. Die Kultur des Mittelalters. 1931. — 360 S. L. 8.611
- CHURCHILL, W. Weltabenteuer im Dienst. 1931. — 317 S. L. 8.432
- GRASS, W. Karl Gotthard Grass, ein Balte aus Schillers Freundeskreise. 1912. — 156 S. L. 8.599
- GREIFFENHAGEN, O. Das Revaler Bürgerbuch 1409—1624. 1932. — 174 S. L. 8.600
- HACKETT, F. Heinrich der Achte. 1932. — 501 S. L. 8.609
- HAGEMEISTER, H. Erste Fortsetzung von des Herrn Hofraths von Hagemeister Materialien zur Gütergeschichte Livlands. Zweite Fortsetzung ... von F. von Buxhövdén. 1843, 1851. — 235 + 192 S. L. 8.596
- Materialien zu einer Geschichte der Landgüter Livlands. I u. II T. 1886. — 296 + 327 S. L. 8.596
- HERRE, P. Weltgeschichte am Mittelmeer. 1930. — 454 S. (Museum der Weltgeschichte Bd. V) L. 8.587-V
- HERRMANN, A. Lou-lan. China, Indien und Rom im Lichte der Ausgrabungen am Lobnor. 1931. — 160 S. L. 8.604
- JOHANSEN, P. 35 Regesten und Urkunden zur Gütergeschichte Harrien-Wierlands (Harju-Virumaa) im 13. u. 14. Jh. 1932. — 46 S. L. 8.610
- Katharina II in ihren Memoiren. Aus d. Franz. u. Russ. übers. u. hrsg. v. Erich Boehme. 1918. — 467 S. L. 8.590
- KIRCHEISEN, F. Napoleon I. Sein Leben und seine Zeit. Bde I, II, III. 1914. — 482 + 434 + 462 S. L. 8.601
- KOSKULL, M. Damals in Russland. 1931. — 282 S. L. 8.591
- Livland-Estland-Ausstellung. Zur Einführung in die Arbeitsgebiete der Ausstellung. Hrsg. v. Dr. E. Stieda. 1918. — 388 S. L. 8.558
- LUDWIG, E. Geschenke des Lebens. 1931. — 865 S. L. 8.598
- MAUROIS, A. Ariel oder Das Leben Shelleys. 1930. — 290 S. L. 8.430
- Menschen die Geschichte machten. Bd. I: Alter Orient u. klassisches Griechenland. Hellenismus und römische Republik. Römisches Kaiserreich. Frühes Mittelalter. 1931. — 327 S. L. 8.595-I
- do- Bd. II: Hochmittelalter. Spätmittelalter. Renaissance und Reformation. Gegenreformation u. dreissigjähriger Krieg. 1931. — 386 S. L. 8.595-II
- do- Bd. III: Aufklärung. Revolution und Restauration. Zeitalter der Nationalitätenkämpfe. Imperialismus und Klassenkampf. 1931. — 384 S. L. 8.595-III
- Das Mittelalter bis zum Ausgang der Staufer 400—1250. 1932. (Propyläen-Weltgeschichte III) L. 8.254-III
- Museum der Weltgeschichte Bd. II: Bauer, W. Die öffentliche Meinung in der Weltgeschichte. 1930. — 402 S. L. 8.587-II
- do- Bd. V: Herre, P. Weltgeschichte am Mittelmeer. 1930. — 454 S. L. 8.587-V
- do- Bd. VII: Rein, A. Die Europäische Ausbreitung über die Erde. 1931. — 406 S. L. 8.587-VII
- OPPENHEIM, M. Der Tell Halaf. Eine neue Kultur im ältesten Mesopotamien. 1931. — 276 S. L. 8.605
- PRIDIK, A. Wer war Mutemwija? Untersuchungen zur Geschichte der 18. Dynastie. 1932. — 122 S. L. 8.603
- Propyläen-Weltgeschichte Bd. III: Das Mittelalter bis zum Ausgang der Staufer 400—1250. 1932. L. 8.254-III
- REIN, A. Die Europäische Ausbreitung über die Erde. 1931. — 406 S. L. 8.587-VII
- RHEINHARDT, E. Josephine. Eine Lebensgeschichte. 1932. — 387 S. L. 8.606

Väljaandja: Tallinna Keskraamatukogu. Vastutav toimetaja A. SIBUL.
Kirjastuse o.-ü., „Täht“ trükk, Tallinnas V. Pärnu mnt. 31. 1931.